

Kronika

***města
Dobrušky***

za rok 2012

Obsah kroniky

1. Počasí.....	1
2. Nejdůležitější události v životě města.....	1
3. Hlavní celoměstské akce.....	9
4. Hospodářský život, sociální a správní záležitosti.....	14
5. Kulturní dění	18
6. Školství.....	29
7. Církev	36
8. Spolky a spolkový život.....	40
9. Sportovní život.....	42
10. Zajímavosti ze života města.....	45

1. Počasí

Leden byl v první třetině jako na houpačce. Teploty se pohybovaly okolo bodu mrazu a srážky padaly střídavě sněhové a dešťové. Pak se začalo postupně ochlazovat a srážky již padaly výhradně sněhové. Průměrná teplota vzduchu byla v lednu -2,6 °C, což je o 0,4 °C teplota nižší než v lednu 2011. Únor hned od prvního dne přinesl mrazivé počasí s teplotami hluboko pod bodem mrazu, které se ani přes den nedokázaly přiblížit k bodu mrazu. Dokonce prvních dvanáct dnů v měsíci nedokázala maximální teplota překonat ani hranici pro arktický den, což je teplota -10°C. Od poloviny měsíce se začalo postupně oteplovat a sněhové srážky ke konci února vystřídaly srážky dešťové, což způsobilo, že i bohatá sněhová pokrývka rychle odtávala. Březen byl poměrně teplý měsíc. Průměrná teplota vzduchu byla 3,9 °C, což je o 0,9 °C více než v březnu 2011.

Duben se jevil v prvních dvou třetinách střídavým a proměnlivým počasím. V poslední třetině se výrazně oteplilo. Květen byl teplý a slunečný měsíc. Průměrná teplota vzduchu byla 13,5 °C, což je o 1,3 °C více než v květnu 2011. Červen byl teplotně mírně nadprůměrný měsíc. Od začátku měsíce až do poloviny se téměř denně vyskytovaly srážky většinou spojené s bourkami. Od poloviny měsíce se ještě více oteplilo, ubylo srážek a mohli jsme si užívat letního počasí. Průměrná teplota vzduchu byla 16,0 °C.

Červenec byl také teplotně mírně nadprůměrný měsíc. Průměrná teplota vzduchu byla 18,0 °C. Srpen byl teplý, slunečný a srážkově výrazně podprůměrný měsíc. Průměrná teplota vzduchu byla 18,4 °C, což je o 1,0 °C více než v srpnu 2011. Zářij nás už pomalu začalo připravovat na přicházející podzim. Průměrná teplota vzduchu byla 13,4 °C.

Říjen byl poměrně teplý a na srážky bohatý měsíc. Ochlazení a náznak příchodu zimy přišly ke konci měsíce, kdy se i díky sněhovým srážkám vytvořila souvislá sněhová pokrývka. Průměrná teplota vzduchu byla 7,3 °C. Listopad byl teplý měsíc. Průměrná teplota vzduchu byla 4,8 °C. Prosinec již od začátku připomínal pravý zimní měsíc s teplotami bod bodem mrazu a sněhovými srážkami. Bohužel v polovině měsíce přišlo oteplení a i díky dešťovým srážkám souvislá sněhová pokrývka rychle ubývala. Průměrná teplota vzduchu byla -3,1 °C.

2. Nejdůležitější události v životě města

Významná dobrušská výročí roku 2012:

- 1607 - Do Dobrušky, pravděpodobně nákladem literátského bratrstva, byl pořízen bohatě iluminovaný zpěvník, tzv. český graduál. (405 let)
- 1647 - Kateřina z Vlkanova, vdova po Jiřím st. Vostrovském ze Skalky, zřídila na dnešních Cháborách splav odvádějící část vody náhonem do Podchlumí. V

- suchých letech bylo tak koryto Zlatého potoka připraveno o všechnu vodu. (355 let)
- 1712 - V dnešní Novoměstské ulici před tehdejší Vodní bránou byla ještě před svatořečením postavena socha sv. Jana Nepomuckého. (300 let)
  - 1727 - Do kostela sv. Václava byly pořízeny nové varhany o 785 píš'alách, dílo Jana Gottfrieda Helbicha z Králík. (285 let)
  - 1732 - V Českém Meziříčí vypuklo náboženské povstání poddaných, nazývajících se Bratrstvem Nové harfy, které zachvátilo i další krajské vesnice opočenského panství, zejména Královu Lhotu, Slavětín, Zvoli, Šestajovice, Rychnovek, Rohenice i další obce. Povstalci m.j. žádali o přidělení kostela sv. Ducha v Dobrušce. (280 let)
  - 1747 - Na cestě ke kostelíku sv. Ducha byla postavena barokní socha P. Marie, pravděpodobně dílo vambereckého sochaře Jana Melnického. (265 let)
  - 1837 - V Dobrušce se připomíná ochotnické divadlo. (175 let)
  - 9.6.1882 - V Dobrušce se narodil Alfréd Šrenk, všestranná osobnost kulturního života. Zpíval v souboru Dobroš, hrál v Dobrušské filharmonii a zanechal řadu velmi cenných dokumentárních fotografií a filmových záběrů. (130 let)
  - 15.11.1882 - Městská rada rozhodla, aby u kapličky sv. Jana Nepomuckého byl zřízen městský park. Práce však byly zahájeny až v roce 1887. (130 a 125 let)
  - 28.8.1892 - V pavilonu v městských sadech byla zahájena II. krajinská hospodářská a průmyslová výstava, která trvala do 11. 9. (120 let)
  - 7.5.1922 - V pavilonu městských sadů bylo zahájeno pravidelné promítání kina Sokol. (90 let)
  - 19.6.1927 - V Dobrušce byla slavnostně otevřena sokolovna. (85 let)
  - 25.12.1927 - V sokolovně v Dobrušce bylo zahájeno pravidelné promítání kina, od 6. 5. 1931 zvukového. (85 let)
  - 8.4.1942 - Ze zvonice kostelů sv. Václava a sv. Ducha v Dobrušce byly zrekvírovány zvony. (70 let)
  - 18.12.1942 - Dobrušští židé byli násilně evakuováni do ghet. (70 let)
  - 1.1.1952 - V Dobrušce vznikla Městská lidová knihovna F. L. Věka. (60 let)
  - 30.9.1962 - Na náměstí byl slavnostně odhalen pomník F. L. Věka, dílo akademického sochaře Josefa Adámka. (50 let)
  - 1.5.1972 - Jako stálá expozice Městského muzea byl pro veřejnost za přítomnosti představitelů televizního seriálu F. L. Věk otevřen rodný domek Františka Vladislava Heka. (40 let)
  - 1.7.1992 - Vedle krytého bazénu V Loučkách bylo předáno veřejnosti i nové městské koupaliště. (20 let)
  - 1.3.2002 - Dobrušské veřejnosti byla předána nová budova Městské knihovny. (10 let)

Vývoj počtu obyvatel města

Také v roce 2012 ubylo obyvatel Dobrušky, a to o 29. Na počátku roku 2012 měla Dobruška včetně sloučených obcí 6870 a na konci tohoto roku 6841 obyvatel. V roce 2012 se narodilo 62 a zemřelo 63 dobrušských občanů. 114 přistěhovalých však převážilo 142 lidí, kteří se z našeho města odstěhovali, což také způsobuje dlouhodobě celkový úbytek. V produktivním věku je 4304, v předproduktivním 1024 a v poproduktivním 1526 obyvatel. Nejpočetnější jsou věkové skupiny od 55 do 65 let, následují obyvatelé od 30 do 40 let. Nad 90 let je 5 mužů a 10 žen, z toho jedna starší než 100 let. V Dobrušce žije 3552 žen a 3302 mužů všech věkových kategorií. Nejpočetnější ze sloučených obcí jsou Pulice (398 obyvatel),

následují Křovice (218), Domašín (215), Spáleniště (138), Mělčany (94), Chábory (73) a Běstvin (67). Z celkového počtu obyvatel města je 5620 oprávněných voličů.

Volby do zastupitelstva Královéhradeckého kraje

Ve dnech 12. – 13. října proběhly volby do krajských zastupitelstev. Z 5629 voličů se v Dobrušce zúčastnilo voleb 2313, což představuje 41,09 % a bylo odevzdáno 2240 platných hlasů.

Spou přízeň voliči rozdělili následovně. Nejvíce hlasů, 492, získala KSČM (21,96 %), za ní skončila ČSSD se 452 hlasy (20,17 %), Koalice pro KHK - KDU-ČSL-VPM 415 (18,52 %), 257 hlasů získali Východočeši (11,47 %) a 156 hlasů obdržela ODS (6,96 %). Ostatní strany získaly méně než 100 hlasů.

V celém kraji byla volební účast 38,43 % a nejvíce hlasů získala ČSSD (19,73 %) těsně před KSČM (19,39 %).

Nejdůležitější stavební akce ve městě

V roce 2012 pokračovala dlouhodobější koncepce a záměry investičních akcí ve městě. Soustředily se zejména na zkvalitnění životního prostředí ve městě, a tím zlepšení života obyvatel Dobrušky.

Pokračovala regenerace panelového sídliště Orlická, a to již čtvrtou etapou. Celá akce bude stát více jak 5,5 mil. Kč, z čehož bylo v roce 2012 proinvestováno 3,85 mil. Kč. Přes původní předpoklady nebyla akce v Orlické ulici v roce 2012 dokončena, protože došlo k nepředvídatelným potížím (byla nutná přeložka dálkového kabelu, který byl na plánech nesprávně zakreslen). Příchod zimního počasí akci přerušil a její ukončení se tak posunulo na duben 2013.

Pokračovala dlouhodobá rekonstrukce jedné z významných památek moderní architektury, Rýdlovy vily. Byly opraveny sklepy (nákladem 266 000 Kč) a restaurovány výmalby fasád a dřevěných prvků (nákladem 82 000 Kč).

Další rozsáhlou a významnou akcí byla rekonstrukce budovy muzea na Šubertově náměstí v celkové výši téměř 4,5 mil. Kč. Tato akce nejen, že přispěla k dalšímu vylepšení vzhledu Šubertova náměstí, ale vytvořila i základní podmínky pro vybudování nové stálé muzejní expozice dějin města, která bude realizována v roce 2013.

V říjnu 2012 byla dokončena komunitní kompostárna, která přispěje k hospodárnějšímu nakládání s odpadem. Celá akce stála téměř 6,4 mil. Kč. K úsporám, tentokrát energií, přispěje nepochybně i rekonstrukce tepelného hospodářství a zateplení Základní školy Františka Kupky. Spolu s tím byla vybudována i nová sociální zařízení. To vše celkovým nákladem téměř 5 mil. Kč. K lepšímu mikroklimatu přispěje i výměna oken v městských bytech v čp. 690 Na Příčnici.

Pokračovaly opravy chodníků i jízdních komunikací po celém území města. V roce 2012 byly opraveny komunikace na Cháborách, v Pulicích a v části Mírové ulice, pokračováno bylo s opravami chodníků v Kostelní a Opočenské ulici. Celá akce rekonstrukce komunikací se provádí již po několik let a bude pokračovat i v letech následujících. Vedle toho byl nákladem více než 1 mil. Kč opraven vodovod v Novoměstské ulici a na Poddolí.

Práce menšího rozsahu byly provedeny na čističce odpadních vod v Pulicích, odvodněn byl bytový dům v Křovicích a odstraněna vlhkost u čp. 57. U Základní školy v Pulické ulici byl zastřešen chodník a postaven přístřešek na kola. Dokončeno bylo osvětlení městského hřbitova včetně velmi působivého nasvícení kostela sv. Ducha. Město rovněž investovalo potřebné prostředky do restaurování sochy Panny Marie Svatohorské na konci lipové aleje k Opočnu.

Na mnohé akce se podařilo získat dotace. 76 000,- Kč dostalo město na zhotovení projektové dokumentace protipovodňových opatření v Pulicích. Čtvrtá etapa rekonstrukce

panelového sídliště v Orlické ulici byla dotována částkou více než 3,8 mil. Kč a zateplení budovy ZŠ Františka Kupky více než 2,2 mil. Kč. Přes 1,5 mil. Kč činila dotace na zpracování Územního plánu Dobrušky, který je důležitým dokumentem pro další rozvoj města.

Rekonstrukce dobrušského muzea

V pondělí 15. října byla investorovi, Městu Dobruška, předána dokončená rekonstrukce budovy muzea čp. 45 na Šubertově náměstí. Předmětem rekonstrukčních prací bylo především celé přízemí budovy, její plášť, elektroinstalace a vyměněna byla také okna v celém objektu.

Generálním projektantem akce byla ing. Ludmila Fléglová, návrh barevného a výtvarného řešení fasády a truhlářských a kamenických výrobků je dílem Petra Duška, který je také spoluautorem projektu rekonstrukce vedlejší budovy synagogy. Hlavním dodavatelem všech prací byla firma F-STAV Poříčí, s.r.o., z Velkého Poříčí. Kamenické prvky zpracoval Josef Šraibr z Jaroměře a kovářské Petr Hartmann z Nového Města nad Metují.

Nutno předeslat, že vůbec nešlo o akci jednoduchou. Vždy, když se začne pracovat ve starém domě, objevují se problémy, s nimiž projekt ani nemohl počítat. Samotná generální rekonstrukce domovních omítek byla záležitostí poměrně složitou, protože bylo z památkových důvodů potřeba zachovat co nejvíce objemu omítky původní. Poněkud lajdácká práce při poslední opravě před čtvrt stoletím se paradoxně ukázala jako prospěšná, protože byly zachovány téměř všechny ozdobné prvky fasády, i když překryty nevhodnou barvou. Podle dochovaných předloh byly dopracovány chybějící části fasádních ozdob a dům se vrátil do své někdejší krásy.

Při zpracování projektu přišly ke slovu i archivní materiály. V dobrušském vlastivědném muzeu se dochovala zpodobení celého vývoje vnějšího vzhledu budovy, a to již od 19. století. V potaz tak byly vzaty nejen fotografie, ale i kresby v obrazové kronice Aloise Beera, které zachycují objekt zhruba od poloviny 19. století.

Rekonstruovaná byla nejen fasáda, ale i všechna okna a dveře. Přízemí bylo stavebně upraveno, takže zmizela nevhodná velká okna a nahradily je dvě dvojice oken, které vrátily domu původní vzezření. Všechna okna do náměstí jsou podle původního vzoru, který se objevuje již u Beera, dělena do šesti polí a nahoře segmentově uzavřená. Přizpůsobena byla i okna v zadním traktu. Všechna okna jsou dřevěná a skla v nich válcovaná, připomínající okenní tabulky starých domů. Okna jsou také opatřena fólií, která zabraňuje přístupu ultrafialových slunečních paprsků, což výrazně přispěje k ochraně sbírkových předmětů, zejména v přízemí budovy, kde bude instalována stálá muzejní expozice.

Podstatnou rekonstrukcí prošlo také celé přízemí domu. V jeho levé části byla vybourána dodatečně dostavovaná příčka a získán tak velký prostor pro muzejní instalaci. V pravé části vpředu bude zázemí pro provoz expozice a sklady. Expozičním účelům bude sloužit i zadní chodba, v níž byla instalována židovská expozice. Směrem k synagoze byly do malé uličky mezi oběma budovami probourány nové dveře, které umožní kontinuálně rozšířit muzejní expozici i do objektu synagogy. Ulička s nádhernými prampouchy a stylovými lucernami se určitě zařadí k nejkrásnějším stavebním partiím našeho města.

Rekonstruována byla také elektroinstalace a podlahy v celém přízemí byly dány do stejné úrovně. Náklady na rekonstrukci dosáhly výše 3,5 mil. Kč a dodavatel byl vybrán v řádném výběrovém řízení s kritériem nejnižší nabídky.

V souvislosti s úpravami podlah došlo k odkrytí podstatné části přízemí. Zde potom přišli ke slovu archeologové. Dr. Martina Beková z Muzea Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou umožnila nahlédnout do dávné minulosti našeho města, stejně jako při rekonstrukci synagogy. Nálezy, které zde učinila, byly v mnoha směrech překvapivé a potvrdily určité hypotézy o vývoji města. Zdá se, že velkým mezníkem ve stavebním vývoji Dobrušky mohl být rok 1565, kdy bylo město zničeno velkým požárem a stavělo se v podstatě znovu.

Základy, které byly v obou objektech objeveny, totiž nekorespondují se základy dnešních budov, z čehož vyplývá, že město Dobruška vypadalo před polovinou 16. století poněkud jinak, než v následujících obdobích.

Dobrušská insignie

Město Dobruška je od letošních Svatováclavských slavností bohatší o další ze svých symbolů. Je jím městská insignie, která byla starostovi Dobrušky, Mgr. Petru Tojnarovi, předána před zraky veřejnosti v pátek 28. září v podvečer při zahájení slavností.

Insignie je jedním ze symbolů města, stejně jako městský znak a prapor. Znak je z této trojice nejstarší. Jeho první podobu najdeme již na pečeti, kterou je opatřena Mutinova listina z roku 1320, tedy nejstarší písemný doklad existence Dobrušky. Na Mutinově pečeti jdou však pruhy opačným směrem, než na městském znaku. Znak také procházel v následujících staletích vývojem, při němž byl např. obohacen o helm, jehož tvar a typ se v čase rovněž měnil, klenot v podobě červených a bílých praporků a příkrývadla.

Znak obsahuje městské barvy. Je v něm červená a bílá, která na znaku reprezentuje stříbro. Znak také sloužil jako východisku při tvorbě městského praporu. Ten vznikl v polovině devadesátých let minulého století a jeho spoluautory byli Václav Matouš, Jiří Mach a Vladislav Balcar, který návrh výtvarně zpracoval. Městský prapor byl v roce 1995 schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky a tehdejšímu starostovi Dobrušky Vladimíru Zrzavému jej osobně předal předseda Poslanecké sněmovny Dr. Milan Uhde. Stalo se tak na oslavách 675. výročí první písemné zprávy o Dobrušce jako o městě. V loňském roce byl původní prapor vystřídán novým, který je z kvalitnějšího materiálu, a originál bude umístěn v připravované nové stálé expozici vlastivědného muzea na Šubertově náměstí.

S nápadem na zhotovení insignie starosty přišel již v devadesátých letech pan Josef Hartvich, dobrušský rodák, jehož otec byl významnou osobností našeho města na konci první poloviny minulého století. K realizaci došlo však až letos. Výtvarné zpracování bylo svěřeno akademickému sochaři Zdeňku Kolářskému, který v roce 2009 pro Dobrušku vytvořil památník Františka Kupky stojící před školou, která nese umělcovo jméno. Kolářského návrh převedl do definitivní podoby zlatník Jan Moudrý z Prahy.

Insignie je zhotovena ze stříbra a některé její části jsou pozlaceny. Celková váha použitého ryzího stříbra činí 1,2 kg. Na insignii je dobrušský znak, kolem něhož je nápis *Město Dobruška*. Řetěz, na němž je insignie zavěšena, je tvořen mj. fragmenty připomínajícími vlnky na vodě, které symbolizují Zlatý potok a Brtvu, mezi nimiž město vyrostlo. Insignie se ukládá do koženého pouzdra, které je rovněž ozdobeno znakem města Dobrušky.

Cena za zhotovení insignie představuje částku 120.000,- Kč, na níž se kromě Města Dobrušky podílejí i některé firmy. Do současné doby to jsou: *ACT Plus, AG TYP Kostelec nad Orlicí, Alarm cz, Podorlická kartonážní, Prodos, Servisbal, Stavebniny Jaroslav Klimeš, Stavos, Stuha, Sunfood a To-pi-to*. Další pak mají možnost se připojit ještě do konce tohoto roku. Názvy všech firem, které se na financování insignie spolupodílejí, budou pro památku budoucím pokolením zvěčněny na vnitřní části pouzdra, v němž je insignie uložena.

Insignii předali starostovi města Mgr. Petru Tojnarovi autor nápadu na její zhotovení, pan Josef Hartvich, společně s hejtmánem Královéhradeckého kraje panem Lubomírem Francem. Poprvé byla použita při slavnostním zahájení *Mezinárodního hudebního festivalu F. L. Věka* na dobrušské historické radnici v neděli 30. září.

Insignie starosty města Dobrušky je záležitostí, která je zaměřena spíše do budoucnosti. Postupem času se vedle znaku a praporu stane jistě jedním ze základních symbolů, který bude charakterizovat městskou samosprávu a přibližovat budoucím generacím minulost města, které bude, stejně jako je dnes, naším i jejich domovem.

Radoslav Brzobohatý čestným občanem Dobrušky

Poslední listopadový den roku 2012 byl pro naše město dnem opravdu významným. Na slavnostním večeru bylo předáno čestné občanství Dobrušky českému herci Radoslavu Brzobohatému. Bohužel, in memoriam.

Čestným občanem jmenovala Radoslava Brzobohatého městská rada na svém zasedání dne 12. září dopoledne. Záhy po poledni však byla oznámena smutná zpráva o jeho úmrtí. Udělení čestného občanství bylo s panem Brzobohatým předem projednáno, on sám si této pocty velice vážil a na její převzetí, k němuž mělo dojít 11. října, se těšil. Vše se však vyvinulo jinak a Radoslav Brzobohatý pouhý den před svými osmdesátými narozeninami zemřel.

Čestné občanství je nejvyšší pocta, kterou může město udělit. Od roku 1850, kdy je Dobruška začala udělovat, jím byly oceněny pouhé čtyři desítky lidí. Najdeme mezi nimi významné osobnosti našeho národního života, jako byli např. František Palacký, František Ladislav Rieger, Alois Jirásek, Tomáš Garrigue Masaryk, Zdeněk Nejedlý, či významné osobnosti regionální, které mnoho znamenaly pro místní dějiny. Mezi takové patří P. Josef Mnohoslav Roštlapil (vůbec první, komu se čestného občanství Dobrušky dostalo), P. Jan Karel Rojek, P. Jan Prokop Víteček, František Adolf Šubert (jehož význam byl ovšem celonárodní), Jan Burian, Karel Michl aj.

Čestné občanství bylo ovšem udělováno i z momentální politické potřeby zalíbit se, či z jiných pohnutek, které se smyslem tohoto ocenění měly pramálo společného. Když pomíneme různé okresní hejtmany či rakouské nebo prvorepublikové poslance, obdrželi čestné občanství Dobrušky také někteří lidé, u nichž bychom mohli o oprávněnosti takového ocenění s úspěchem pochybovat, i v nejnovějších dějinách města. Patřili mezi ně například Václav Nosek (komunistický ministr vnitra, spoluzodpovědný za politické procesy), Antonín Zápotocký, Václav Kopecký, nebo třeba i Klement Gottwald (poněkud komicky dnes působí, že obdržel čestné občanství obce Běstviny). V období husákovské normalizace bylo čestné občanství uděleno jednomu z důstojníků Střední skupiny sovětských vojsk Sikirinskému. Všem těmto lidem bylo po roce 1989 čestné občanství Dobrušky odebráno.

V uplynulém dvacetiletí městská rada udělováním čestného občanství rozhodně neplytvala. V roce 2008 je obdržel brigádní generál Miroslav Štandera, který se jako bojový letec zúčastnil druhé světové války, a v roce 2012 Radoslav Brzobohatý.

Radoslav Brzobohatý byl a zůstává jedním z nejlepších českých herců druhé poloviny minulého a počátku našeho století. Z jeho brilantně podaných rolí na jevišti, ve filmu i v televizi je pro naše město významná především postava F. L. Věka, kterou vytvořil ve stejnojmenném televizním seriálu na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Toto dílo patří trvale k tomu nejlepšímu, co kdy z českých (tehdy ještě československých) televizních dílen vůbec vyšlo, a tvoří jeden z pilířů zlatého fondu české televizní seriálové tvorby. Ve své době se seriál těšil naprosto nevídané popularitě a na vlně této popularity se nesla i Dobruška, kterou postava F. L. Věka v podání Radoslava Brzobohatého učinila známou v celém národě. Proto (a nejen proto) si Radoslav Brzobohatý čestné občanství Dobrušky nepochybně zaslouží.

On sám si k našemu městu vytvořil velmi vřelý vztah. Rád sem jezdil a cítil se tu vždy jako doma mezi svými. Dobrušští považovali každou jeho návštěvu spíše za návrat někoho, kdo sem patří a kdo si jen na nějaký čas odejel a zase se vrací.

Předání čestného občanství sledoval naprosto beznadějně zaplněný velký sál Společenského centra – kina 70 a i kdyby měl dvojnásobnou kapacitu, zájem, který o tuto akci byl, by jistě nedokázal uspokojit. Lístky, které si mohli lidé vyzvednout v informačním centru, byly druhý den po vydání do distribuce beznadějně rozebrány. Větší prostor, v němž by bylo možné tuto akci uspořádat, však ve městě bohužel neexistuje.

Moderátor večera, vedoucí dobroušského vlastivědného muzea Jiří Mach, provedl diváky i hosty celou historií vztahu Radoslava Brzobohatého a Dobrušky. O jeho pobytech byla natočena řada filmových dokumentů, z nichž byly některé nejdůležitější alespoň v podstatných úryvcích uvedeny. Zachovány jsou především díky společnému dlouholetému úsilí vlastivědného muzea a dobroušského televizního vysílání, jehož tvůrce a provozovatel, pan Zdeněk Friml, sestříhy připravil.

První filmová ukázka vrátila diváky o čtyři desítky let zpět, do roku 1972, kdy se Radoslav Brzobohatý zúčastnil slavnostního otevření rodného domku Františka Vladislava Heka, jenž byl historickým předobrazem Jiráskovy románové a později seriálové postavy F. L. Věka. Filmové záběry, které jsou dílem tehdejšího klubu filmových amatérů při závodním klubu Jas a jež zachránila a muzeu darovala rodina Šrenkova, dosvědčují, jaké oblibě se zde těšil a jak srdečně byl Radoslav Brzobohatý v našem městě vítán.

Další film byl již z doby nedávné. Zachytil předání zlaté medaile Za rozvoj města Dobrušky, kterou Radoslav Brzobohatý obdržel v roce 2010 v reprezentačních prostorách dobroušské historické radnice. I z tohoto filmu, zhotoveného panem Zdeňkem Frimlem, na všechny dýchla atmosféra srdečnosti a opravdové úcty a přátelství.

O Radoslavu Brzobohatém jako jevištním, filmovém a televizním tvůrci zasvěceně promluvil známý filmový historik Dr. Pavel Taussig. Zdůraznil zejména jeho všestrannost a obrovské herecké nadání, které mu umožňovalo zhostit se s úspěchem charakterově diametrálně odlišných rolí. Zdůraznil také jeho občanskou statečnost a vysoký morální kredit. Slova Dr. Pavla Taussiga doplnil filmový šot s téměř dojemnou vzpomínkou filmového režiséra Vojtěcha Jasného, který natočil vynikající film Všichni dobří rodáci, v němž Radoslav Brzobohatý vytvořil jednu z nejnápadnějších rolí své filmové kariéry.

Potom již bylo jeviště velkého sálu Společenského centra – kina 70 svědkem slavnostního předání čestného občanství. Starosta města Mgr. Petr Tojnar řekl ve svém prosluvu mj.: *„Udělení čestného občanství znamená přijetí oceněného do svazku obyvatel města, mezi nejbližší sousedy. Radoslav Brzobohatý však naším dobroušským sousedem již je. Je jím už dávno, od chvíle, kdy poprvé ožily obrazovky našich televizorů jeho F. L. Věkem, vlastencem z Dobrušky. A sousedem nad jiné milým a blízkým zůstane v paměti a srdcích nás všech už navždycky.“*

Diplom o udělení čestného občanství a symbolický klíč od dobroušských městských bran převzali společně manželka Radoslava Brzobohatého paní Hana Gregorová a jeho syn Ondřej. Ve svých vystoupeních poděkovali za udělenou poctu a zdůraznili, jak si jí Radoslav Brzobohatý vážil. V zavzpomínání ho oba přiblížili také po jeho lidské stránce, jako skvělého manžela a tátu. Vystoupení obou bylo doprovázeno obrovským potleskem.

Závěr slavnostního večera patřil opět filmovému dokumentu. Vytvořil jej Ondřej Brzobohatý se svými přáteli a byl jakousi rekapitulací života a díla Radoslava Brzobohatého. Po skončení programu měli diváci možnost setkat se s vzácnými hosty osobně a v malém sále Společenského centra – kina 70 si s nimi pohovořit, potřást rukou, nebo požádat o autogram či společnou fotografii.

V etuji symbolického klíče od dobroušských městských bran, který předal starosta města paní Haně Gregorové a panu Ondřeji Brzobohatému, je nápis: *„Symbolický klíč od bran města Dobrušky čestnému občanu Radoslavu Brzobohatému. Klíč od srdcí lidí již má.“* Večer, na němž k předání čestného občanství došlo, tato slova beze zbytku naplnil a potvrdil.

Setkání seniorů se zástupci města

Ve středu 21. listopadu odpoledne se možná začala rodit nová tradice. V malém sále Společenského centra – kina 70 se uskutečnilo setkání dobroušských seniorů se starostou města a jím přizvaných zástupců vedení města a některých organizací, které město řídí.

V úvodním slovu seznámil starosta Dobrušky, Mgr. Petr Tojnar, přítomné s tím, co se ve městě v posledním období udělalo, a s dalšími záměry. Zaujal především program postupné rekonstrukce chodníků, při které jsou vyměňovány také věkem došlé inženýrské sítě, především vodovodní řad. Informoval i o akcích, které sice přímo nepřipravuje a neinvestuje město, ale které jsou pro život jeho obyvatel potřebné, jako je například připravovaná výstavba supermarketu *Lidl*.

O investičních akcích města podal informaci místostarosta ing. Petr Lžíčař. Mj. hovořil o některých problémech např. s výstavbou cyklostezky mezi Dobruškou a Opočnem, která naráží na problémy s vlastníky pozemků, což je hlavním důvodem zpoždění celé akce. Po něm vystoupil vedoucí dobrušského oddělení Policie České republiky npor. Bc. Jiří Tobiška. Informace, které sděloval, nebyly sice nijak potěšující, ale pro seniory nanejvýš užitečné. Mluvil o nebezpečích, které této věkové kategorii hrozí od různých prodejců, ať již podomních, nebo na různých zájezdových akcích, kdy podpis nevýhodných smluv přivádí seniory do nebezpečí velkých zadlužení. Ve svém vystoupení upozornil i na některá další nebezpečí, která právě tuto věkovou kategorii mohou potkávat.

Mgr. Lenka Bendzová, vedoucí městské knihovny, podala informaci o akcích, které knihovna připravila a připravuje nejen pro seniory, a o možnostech a nabídce knihovnických služeb. Mgr. Jiří Mach poinformoval o skončené rekonstrukci budovy muzea na Šubertově náměstí a o připravovaných expozicích, které zde v příštím roce budou vybudovány.

V úvodu dalšího vystoupení byla promítnuta filmová reportáž o dnu otevřených dveří v dobrušské Pečovatelství službě. Poté vystoupila s doplňujícími informacemi vedoucí tohoto zařízení Bc. Táňa Klimešová a o nové náplni odboru sociálních věcí a zdravotnictví promluvil jeho vedoucí Mgr. Vladimír Alexander.

Závěrečné slovo měl starosta města Mgr. Tojnar, který mj. přislíbil, že se takováto setkání budou uskutečňovat každoročně. Každý návštěvník akce také obdržel malou upomínku v podobě zdobné kachle, kterou připravily děti ze ZŠ Františka Kupky.

Česko-polský projekt

Městu Dobruška byla schválena žádost o dotaci na projekt *Podpora rozvoje česko-polských sportovních, kulturních a vzdělávacích aktivit*. Výše grantu je 9 454 EUR. Projekt financuje EÚ, *Evropský fond pro regionální rozvoj*, prostřednictvím *Euroregionu Glacensis*. Účastní se jej tři obce: Dobruška, Pohoří a polská Pilawa Góna.

Projekt byl zahájen v květnu mezinárodní hasičskou soutěží v polském městě, za Dobrušku se zúčastnila dvě družstva, která v obou disciplínách obsadila první a druhá místa. Další akcí byly *Dny Pilawy Gorné* v červnu. Zde vystoupila malá dechová hudba *Valánečka* spolu s mažoretkami *Tyrkys*. Oba soubory sklidily velké ovace. V závěru července se na *Stadionu Václava Šperla* konal *Dobrušský pohár* ve futsalu. Dobrušku reprezentovala dvě družstva, Pohoří jedno a Pilafu Gornou dvě mužstva. V rámci *Svatováclavských slavností* vystoupily ve více než hodinovém programu hudební spolky z Pilawy Gorné. Jejich vystoupení se posluchačům velmi líbila. Z dotace byly pořízeny i herní prvky na zahrady našich mateřských škol. Obdobné vybavení pořídilo i Pohoří a polská Pilawa Gorná. Součástí projektu byla jednodenní návštěva našich předškolních dětí v polské školce, společné hry a poznávání odlišných kultur. Setkání v Polsku se uskutečnilo v závěru měsíce září, setkání dětí v dobrušských mateřských školách v říjnu. Projekt bude pokračovat i v roce 2013.

3. Hlavní celoměstské akce

Dny židovské kultury v Dobrušce

Měsíce březen a duben letošního roku byly v kulturním životě našeho města ve znamení *Dnů židovské kultury*. Zájemci měli možnost navštívit tři koncerty, dvě přednášky, tři výstavy, dvě filmová představení a dvě exkurze po dobrušských židovských památkách. Součástí *Dnů židovské kultury* byl i pořad židovského humoru a v neposlední řadě týden židovské kuchyně.

Plejádu těchto akcí zahájil 18. března koncert sefardské hudby v synagoze. Datum nebylo vybráno náhodně. Toho dne uplynulo právě třiasedmdesát let ode dne, kdy půl roku po hanebném Mnichovu byl obsazen i zbytek torza naší republiky a vyhlášen Protektorát Čechy a Morava. Právě tento den můžeme považovat za odstartování utrpení českých židů, které vyvrcholilo v hrůzné apokalypse holocaustu. Toho dne přijela i do Dobrušky malá vojenská jednotka wehrmachtu pod velením nadporučíka Kunnerta, toho dne byly vylepeny přízračně špatnou češtinou psané vyhlášky o zřízení Protektorátu.

Za dobu šestiletého trvání tohoto podivného státního útvaru byli v nacistických koncentračních táborech vyvražděni téměř všichni příslušníci dobrušské židovské obce. Bylo jich na čtyři desítky, včetně žen a malých dětí. Po válce již nebyl nikdo, kdo by židovskou obec mohl obnovit.

Úvodní koncert *Dnů židovské kultury* byl věnován sefardské hudbě, tedy hudbě, kterou hráli a zpívali židé ve Španělsku a v dalších zemích, především v západní Evropě a okolo Středozemního moře. Posluchači ji uslyšeli v podání Kamily Novotné, Veroniky Hofmanové a Věry Zdislavy Rais, mladých interpretek, jejichž profesionalita a zaujetí si dokázaly získat všechny přítomné.

Další koncert nesl název *Poklad židovských písní* a skupina *Ester* sourozenců Hajdovských v něm opravdu předvedla to nejcennější z židovské písňové tvorby. Návštěvníci měli možnost vyslechnout písně v originálních jazycích, tedy hebrejštině, ladinu i jidiš, protože interpreti nejen krásně hrají a zpívají, ale Dr. Kateřina Tlustá-Hajdovská patří ke znalcům židovské problematiky.

Na třetí koncert židovské hudby si museli zájemci měsíc počkat, ale čekání stálo za to. Klezmerská židovská muzika v podání prostějovského souboru *Létající rabín* opravdu patří ke špičce, a to nejen v domácím, ale i evropském měřítku. Tvůrčí potenciál východních chasidských židů dokázali přetavit do devadesátiminutové uchvacující podívané, která nadchla všechny, kdo se rozhodli tento koncert navštívit a stala se bezesporu jedním z vrcholů *Dnů židovské kultury* v Dobrušce.

Ale i ostatní pořady si našly nemálo svých příznivců, kteří jejich návštěvy rozhodně nelitovali. Přednáška s fotografiemi a videoukázkami *Jeruzalém v pohybu* pana Tomáše Černohouse dokázala naplněnému malému sálu Společenského centra – kina 70 přiblížit srdce židovského národa v současnosti.

Dostatek zájemců si našla i přednáška Dr. Alexandra Putíka, jednoho z našich předních znalců židovské problematiky ze Židovského muzea v Praze, zaměřená na židovské zvyky a tradice. Na stejné téma byla i výstava, rovněž převzatá z pražského Židovského muzea, která byla instalovaná v malém sálu Společenského centra – kina 70 po celý měsíc duben.

Židovskou literární kulturu přiblížila výstava v městské knihovně. Návštěvníci v ní našli nejen díla našich i světových židovských spisovatelů, ale i odborné a populárně naučné publikace, které si budou moci zapůjčit v knihovně dobrušského vlastivědného muzea.

Ani třetí výstava nepostrádala nic na zajímavosti a atraktivitě. V dobrušským městském lapidáriu mohli zájemci zhlédnout ex libris se starozákonnými náměty ze sbírky pana Jiřího Hlinovského.

Poněkud zvláštní místo zaujal pořad židovského humoru uvedený pod názvem *Potkal Khon Roubíčka*. Jiří a Václav Machovi v něm za hudebního doprovodu Vladimíra Jelínka vyprávěli židovské anekdoty a přednášeli úryvky z knížek Karla Poláčka. Také tento program se těšil velkému zájmu návštěvníků a projevil o něj zájem i dobrušské školy, kde bude uveden v podzimních měsících letošního roku.

Ve dvou školních a dvou představeních pro veřejnost byly uvedeny filmy s židovskou tematikou *Golet v údolí* a *Šumař na střeše*. Český film režiséra Zeno Dostála *Golet v údolí* zasvěceným slovem uvedl pro dvě školní a jedno představení pro veřejnost známý filmový historik Dr. Pavel Taussig. „Vadou na kráse“ byla snižená technická kvalita promítaného filmu, který bohužel není k dispozici v digitálním přepisu. S příznivým hodnocením se setkal americký snímek *Šumař na střeše*, natočený podle díla Šoloma Alejchema *Tovje vdává dcery*. Úvodní slovo k tomuto filmu přednesl pan Vít a Tichý.

Vskutku nebývalý zájem projevil občané Dobrušky, ale i dalších okolních míst o komentované prohlídce synagogy a židovského hřbitova. V průvodním slovu přiblížil vedoucí dobrušského vlastivědného muzea Mgr. Jiří Mach historii obou památek i osudy místní židovské obce. Exkurze do synagogy se zúčastnilo více než padesát a exkurze na židovský hřbitov dokonce téměř sto návštěvníků.

S příznivým ohlasem se setkal i *Týden židovské kuchyně* v restauraci *U Zelingerů*. Od pondělí 16. do pátku 20. dubna zde mohli zájemci ochutnat speciality této jedné z nejvybranějších kuchyní světa.

Dny židovské kultury v Dobrušce byly zakončeny dne 7. května. Po položení věnců a pietním aktu u Památníku obětem nacismu (většinu těchto obětí představují v Dobrušce právě její židovští obyvatelé) následovalo přijetí potomků příslušníků předválečné dobrušské židovské obce v reprezentačních prostorách historické radnice. Pozvání na tuto akci přijali ing. Tomáš Kašpar, Dr. Pavel Kroupa a Dr. Alexandr Tomský, jejichž rodové kořeny sahají právě do Dobrušky. Byli přijati starostou města Bc. Petrem Tojnarem, který jim daroval stylovou keramiku a publikace o Dobrušce. Publikacemi ocenil také práci bývalého vězně koncentračního tábora Dachau a dobrušského občana pana Radovana Dražana, který je spoluautorem knihy o obětech holocaustu v okrese Rychnov nad Kněžnou. Pozvání na toto setkání přijali i zástupci sdělovacích prostředků, kteří měli možnost si s potomky příslušníků předválečné dobrušské židovské obce v neformální besedě, která následovala po oficiální části, pohovořit. Setkání pak bylo zakončeno návštěvou rekonstruované budovy synagogy.

Tohoto setkání se zúčastnily také studentky dobrušského gymnázia, které se podílejí na projektu *Zmizelí sousedé*, jehož cílem je co nejpodrobněji zmapovat osudy dobrušské židovské obce. Právě jim byla adresována slova starosty Dobrušky Bc. Petra Tojnara z jeho vystoupení na dobrušské radnici: „*Jsem velice rád, že se iniciativy v tomto směru chopila generace nejmladší. Projekt Zmizelí sousedé, k němuž se připojily i studentky dobrušského gymnázia, by měl být dalším kamínkem do mozaiky poznávání naší nedávné minulosti. Již první jeho výsledky v podobě záznamů hovorů s posledními žijícími pamětníky konce první poloviny minulého století tomu nasvědčují a přinášejí důležité poznatky. Mnohé z nich budou využity i při budování nové expozice našeho muzea, jehož podstatná část bude věnována historii dobrušské židovské obce. Všem, kteří se na této práci podílejí, patří naše velké poděkování.*“

Je velkým přáním organizátorů, aby *Dny židovské kultury* nezůstaly jen osamocenou akcí, patřící minulosti, ale aby se staly impulsem pro další poznávání židovské kultury a minulosti ve městě i regionu, aby tak sousedé, kteří sice před sedmdesáti lety „zmizeli“, neupadli v zapomenutí. Už proto, jak zaznělo v jednom z projevů u Památníku obětem nacismu, aby se cokoli podobného holocaustu nemohlo již nikdy a v žádné formě opakovat.

Dobrušská pouť

Již pátý ročník tradiční dobušské pouti začal v roce 2012 již ve čtvrtek. Na své si přišli zejména milovníci adrenalinových atrakcí. Vůbec poprvé se v našem regionu představila novinka zvaná Bungee Jumping; dvě osoby zajištěné bezpečnostními pásy jsou v ocelové kouli katapultovány do výše 60 metrů. Ti, kdo si chtěli jen pořádně zamotat hlavu, nastoupili na atrakci Extrem nebo Chiqiuta. Velmi přitažlivou atrakcí byl i aquazorbing. Děti si užily zábavy i na známějších pouťových atrakcích, jako je autodrom, létající kačeři nebo dětský vláček. Na pouti pochopitelně nesměla chybět ani střelnice.

Město společně s organizátory lunaparku připravilo také další velmi pestrý doprovodný kulturní program. Zahájení patřilo v páteční podvečer dobušským mažoretkám, které vystřídala na náměstí F. L. Věka skupina Maxim Turbulenc, a závěr večera patřil skupině Vaťák (revival Kabátů). Sobotní a nedělní program, na jehož zajištění se společně s městem podílel také Sport bar Gullit, byl zejména pro děti a soustředil se na parkoviště u polikliniky.

Na náměstí a v přilehlé Opočenské ulici našlo 71 stánkařů místo pro svých 133 stánků. Koupit se zde dalo vše od občerstvení a dobrého moku až po nejroztodivnější předměty – jak už to na poutích bývá.

A komu se zachtělo na všechno to pouťové hemžení podívat z nadhledu, mohl vystoupat na radniční ohoz, nebo se povozit na 31 metrů vysokém řetízkovém kolotoči.

Ti, kdo si však chtěli připomenout autentickou tradici dobušské svatodušní pouti, mohli navštívit slavnou mši, která se konala v neděli v kostele svatého Ducha.

Den bezpečnostních a záchranných složek

V pátek dne 1. června 2012 se na náměstí F. L. Věka v Dobrušce uskutečnil v pořadí již pátý ročník propagačně-výchovné akce s názvem Den bezpečnostních a záchranných složek integrovaného záchranného systému. V letošním roce připadl termín na Mezinárodní den dětí. Právě pro děti, ale i pro dospělé návštěvníky byla tato akce určena. I tentokrát proběhl pod záštitou hejtmána Královéhradeckého kraje a mediální podpory Rádia Blaník. Slavnostního zahájení se zúčastnila celá řada významných hostů. Nechyběli mezi nimi např. plk. Ing. Jan Pavelka- náměstek Krajského ředitelství Policie ČR Východočeského kraje pro vnější službu, plk. Ing. František Mencl - ředitel Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje, Antonín Ulrych – starosta okresního sdružení hasičů se sídlem v Rychnově nad Kněžnou, pplk. Ing. Svatopluk Pleva z Ministerstva obrany ČR sekce letectva, plk. Ing. Karel Filip - ředitel Krajského vojenského velitelství Hradec Králové, JUDr. Ivana Křečková – ředitelka Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a mnozí další. Při slavnostním aktu předal starosta města Dobrušky Bc. Petr Tojnar veliteli požární stanice HZS Dobruška darem termokameru.

I když pořadatelé věnovali přípravě této přehlídky opět mimořádnou pozornost, nepříjemné chvíle jim připravilo zejména počasí. Od časných ranních hodin totiž vydatně přšelo a k tomu foukal i nepříjemný studený vítr. Právem proto panovaly obavy, aby se to neodrazilo na návštěvnosti akce. To se nakonec nepotvrdilo. Naopak, zájem ze strany dětí i dospělých byl opět obrovský. Vedle domácích se přijeli podívat například děti z Voděrad, Opočna, Českého Meziříčí, Přepych a dalších škol. Všichni se těšili, co nového pro ně organizátoři připraví tentokrát. A novinek bylo opět hodně. Vedle tradičního vystoupení mažoretek Tyrkys ze ZŠ Dobruška Františka na úvod vystoupil dětský taneční soubor Melounci z Domu dětí a mládeže Dobruška. Se svoji historickou hasičskou technikou se vedle již tradičních účastníků z Domašína, Českého Meziříčí, Mělčan, Opočna a Podbřezí přijeli na dobušské náměstí pochlubit poprvé i hasiči z Houdkovic (s ruční zápřahovou stříkačkou Smejkal a Stratílek) a také z Lomů u Skuhrova n.Bělou (s velitelským kabrioletem ASAP Škoda Super 3000 typ KFZ 21). Mimořádný ohlas pak sklídila jednotka Čestné stráže

Armády ČR Posádkového velitelství Praha se svým exhibičním vystoupením se zbraněmi i přípravka malých hasičů z Křovic s ukázkou požárního útoku. Poprvé se rovněž veřejnosti představili členové Radioklubu OK1KQI Dobruška a členové Klubu vojenské historie a současnosti Dobruška. I když se počasí v průběhu dopoledne výrazně zlepšilo, silný vítr neumožnil zhlédnout atraktivní seskok výsadkářů na plochu náměstí. Zájem návštěvníků se proto přesunul do prostoru před historickou radnicí. Zde pan Lamka z Horního Adršpachu předváděl radiem řízené modely techniky pozemního vojska.

V bohatém doprovodném programu proběhla celá řada dalších zajímavých ukázek z činnosti jednotlivých složek. Návštěvníci měli možnost zhlédnout profesionální ukázky výcviku psovodů, slaňování profesionálních hasičů z vysutého žebříku, záchranu zraněné osoby při dopravní nehodě, obdivovat profesionalitu příslušníků pořádkové jednotky Policie ČR, Celní správy ČR, horské služby a dalších. Zajímavou podívanou připravili rovněž zástupci městských policí. Poprvé se v Dobrušce představili členové Městské policie Olomouc s preventivní informační skupinou. Obdiv sklídila rovněž koňská hlídka z Pardubic, ukázky psovodů z Rychnova nad Kněžnou a Jaroměře. Své motocykly, mobilní služebnu, klimatizovaný vozík pro psy a kamerové vozidlo představili zástupci MP Litvínov a Poděbrady.

Zajímavou prezentaci připravili redaktoři z Rychnovského deníku. Ve svém stánku seznamovali čtenáře s tím, jak se tvoří noviny. Zástupci Všeobecné zdravotní pojišťovny pobočky Hradec Králové přítomným zájemcům prováděli měření vybraných tělesných hodnot. Před obědem se v prostorách informačního centra rovněž uskutečnila autogramiáda s bývalým vynikajícím československým atletem Mgr. Imrichem Bugárem, mistrem světa v hodu diskem. Poté část náměstí pokryla bílá pěnová peřina. Mnoho dětí se pak následně zapojilo do zápolení s touto masou, která je změnila k nepoznání.

Ve výstavním a přednáškovém sále Společenského centra-Kina 70 Dobruška po celý den probíhala zajímavá výstava Zdeňka Zídky s názvem - Z historie finanční stráže a četnictva. Autor zde pomocí historických novin, dobových uniforem, zbraní a dalších vybraných exponátů přiblížil finanční stráž od jejího vzniku roku 1920 až do roku 1949, kdy byla zrušena.

Vyvrcholením odpolední části pak bylo vystoupení špičkového Vojenského uměleckého souboru ONDRÁŠ Brno. Koncert orchestru lidových nástrojů poskytl přítomným posluchačům mimořádný kulturní zážitek.

Nadační fond na podporu bezpečnosti a volnočasových aktivit na území města Dobrušky chce v tradici pořádání této neobyčejné přehlídky pokračovat i nadále. V pořadí 6. ročním proto proběhne dne 7. června 2013.

Dobrušské letní muzicírování

Pokračovalo také *Dobrušské letní muzicírování*. Nedělní odpoledne vyplněná dobrou muzikou jsou tak stále více příležitostí pro setkávání lidí i v tomto čase, kdy pro kulturu v Dobrušce v dřívějších dobách takřka nebylo místo. Od 1. července do 26. srpna, tedy každou prázdninovou neděli náměstí F. L. Věka zaplňovali lidé, pro něž byla připravena muzika velmi pestrých hudebních žánrů.

V roce 2012 zde vystoupily s country muzikou kapely *Tomy* z Opočna, či *Stará parta* a *Sedmý nebe* z Dobrušky. Rockový žánr reprezentovaly skupiny *My vám taky* ze Základní umělecké školy v Opočně a *Hydra* z Rychnova nad Kněžnou, pop a pop-rock *Osaka* z Hradce Králové, *Song* z Kostelce nad Orlicí a *Brilland Band* z Rychnova nad Kněžnou. Celý muzikantský festival pak ukončilo vystoupení dechové hudby ze Sopotnice. *Dobrušské letní muzicírování* si získalo takovou oblibu, že lidé přišli na náměstí i za nepříznivého počasí.

Svatováclavské slavnosti

Od pátku 28. do neděle 30. září se uskutečnil již devátý ročník *Svatováclavských slavností*. Jejich dějištěm bylo opět náměstí F. L. Věka a výstavy probíhaly v přílehlých výstavních prostorách.

Většina akcí *Svatováclavských slavností* má již své tradiční místo. V páteční podvečer zazněly v podání *Dobrušského žesťového sdružení* fanfáry z radničního ochozu, které uvítaly průvod družiny svatého Václava, patrona města i slavností. Večerní program patřil hudebnímu vystoupení Jiřího Ševčíka a *Pirate Swing Bandu* z Pardubic. Po dvaadvacáté hodině zahráli na dobrou noc ještě muzikanti z dobrušské skupiny *Errori*.

Hlavní program naplnil sobotu 29. září. Dopoledne se náměstí zaplnilo jarmarkem historických řemesel a vystoupeními *Téměř divadelní společnosti* z Českých Budějovic. Od 13 hodin se diváci mohli pobavit uměním šermířské skupiny *Balestra* z Letohradu a hodinu poté historickou hudbou skupiny *Ventus*. Pro děti byl v 15 hodin připraven v Kině 70 americký animovaný film *Jak vycvičit draka*. A od půl čtvrté se na náměstí střídala jedna kapela za druhou. Úvod obstarala městská dechová hudba z partnerského polského města Pilawa Górna, po ní následovaly náchodská counry rocková skupina *Efest*, *Annabase* z Police nad Metují hrající funk-jazz, rocková skupina *U 2 revival* z Českých Budějovic, další rocková kapela *Ozzy Osborne Revival* z Prahy a hudební maratón ukončila v nočních hodinách skupina *Smutný Karel* z Českých Budějovic a *Čí je to vina?* z Dobrušky.

Nedělní závěr *Svatováclavských slavností* patřil také již tradičně koncertu v kostele sv. Václava. Jeho protagonisty byli tentokrát Ivan Ženatý a *Talichův komorní orchestr* a tímto koncertem byl zároveň zahájen druhý ročník *Mezinárodního hudebního festivalu F. L. Věka*. Nedělnou součástí *Svatováclavských slavností* jsou i výstavy. V malém sále Společenského centra – kina 70 připravil odbor rozvoje města městského úřadu výstavu *Složitá cesta rozvoje města*, která byla věnována projektování rozvoje Dobrušky. V městském lapidáriu proběhla výstava nazvaná *Přátelství*, na níž prezentovali svá díla Joska Dyntar (skleněné vitráže a objekty) a Josef Thér (počítačová grafika). Městská knihovna poskytla své výstavní prostory prezentaci výtvorů maďarských keramiků manželů Vastagových z partnerského města Ábrahámhegy a v synagoze prezentovaly práci svých rukou a fantazie dobrušské patchworkářky na výstavě *Hrátky z látky*. Posledně uvedená se těšila mimořádnému zájmu a včetně dalších dní ji navštívilo na 1.300 lidí.

Svatováclavské slavnosti si získaly své trvalé místo mezi současnými velkými kulturními akcemi, které jsou v našem městě pořádány, a těší se stále vysoké přízni návštěvníků.

Vánoce a Silvestřík pro děti

Závěr roku je vždy především ve znamení Vánoc. Také v roce 2012 připravili mnozí organizátoři celou řadu kulturních programů s vánoční tematikou. Počátek adventu ohlásilo slavnostní rozsvěcení vánočního stromu na náměstí F. L. Věka 2. prosince. O program se postarali žáci hudebního a literárně-dramatického oboru ZUŠ Dobruška. Tentýž den dopoledne přispěli k předvánoční náladě dětí dobrušští loutkáři hrou Františka Čecha *Štědrý večer*, kterou reprízovali ještě o čtrnáct dní později. Byla to bohužel zřejmě na dlouhou dobu derniéra tohoto souboru. 4. a 5. prosinec byl ve znamení Mikuláše. Dobrušská organizace KSČM uspořádala mikulášskou nadílku s čertíky v sále Univerzity Karlovy a Junák Dobruška svého skautského Mikuláše v sále kulturního domu. Na středu 5. prosince připravila městská knihovna ve svém dětském oddělení čertovské půjčování.

O den později mohli milovníci vánoční hudby navštívit adventní koncert žáků Základní umělecké školy v kostele sv. Václava. Od pátku 7. do neděle 9. prosince připravila Střední škola – Podorlické vzdělávací centrum již čtvrtý ročník Podorlické výstavy betlémů. Svoje vlastní předvánoční a vánoční programy uspořádaly i jednotlivé církve působící

v Dobrušce. Všechny byly samozřejmě přístupné veřejnosti, která o ně projevila značný zájem.

V pátek 14. prosince uspořádal sbor dobrovolných hasičů v Domašíně rovněž již tradiční živý betlém. Ve stejnou dobu byl ve velkém sále Společenského centra – kina 70 vánoční koncert *Opočenky*. Sobota 15. prosince přinesla vánoční zpívání Gabriely a Zdeňka Svědíkových v Husově sboru a v následující neděli se těšil velké pozornosti vánoční jarmark dobrušského vlastivědného muzea v jídelně SODEXHO v ZŠ Františka Kupky. Zcela vyprodán byl vánoční koncert skupiny *Spirituál kvintet* v pondělí 17. prosince; uskutečnil se jako náhrada za původní listopadový termín, v němž účinkující kvůli dopravní nehodě nedorazili.

Vánoční atmosféru dotvrdila Rybova *Česká mše vánoční* v kostele sv. Václava a den na to vánoční zpívání s *Valankou* u kapličky v Křovicích.

Závěr roku pak patřil dětskému *Silvestříku* s diskotékou, hrami, soutěžemi a vystoupením kouzelnického mistra Carla. Děti i dospělí se pobavili a rozloučili se s rokem 2012 velkým ohňostrojem.

4. Hospodářský život, sociální a správní záležitosti

Rozpočet

Rozpočet Města Dobrušky na rok 2012 schválilo zastupitelstvo města na svém zasedání dne 1. března 2012. Schválený rozpočet příjmů činil 127 167 810 Kč, schválený rozpočet výdajů činil 162 256 000 Kč. Rozpočet byl tedy schválen jako schodkový. Vyšší výdaje byly pokryty úsporou finančních prostředků z roku 2011 ve výši 35 088 190 Kč.

Během roku 2012 prováděla část rozpočtových opatření, kterými byl upravován rozpočet, z pověření zastupitelstva také rada města. Následně tyto úpravy na svých pravidelných zasedáních schvalovalo zastupitelstvo města. Konečná výše upraveného rozpočtu k 31. 12. 2012 činila u příjmů 155 140 271 Kč a u výdajů 191 385 836 Kč. Po úpravách byl rozpočet opět schodkový. Vyšší výdaje rozpočtu byly kryty úsporou finančních prostředků z roku 2011 ve výši 36 245 565 Kč.

Upravený rozpočet příjmů v roce 2012 byl splněn na 98,74 %. Skutečnost vyinkasovaných příjmů v roce 2012 činila celkem 153 190 764,21 Kč.

Upravený rozpočet výdajů v roce 2012 byl splněn na 74,07 %. Skutečné výdaje byly vykázány celkem ve výši 141 752 437,15 Kč.

Hospodaření Města Dobruška za rok 2012 skončilo přebytkem hospodaření ve výši 11 438 327,06 Kč. Hospodaření bylo ovlivněno nerealizováním nebo nedočerpáním některých investičních akcí – např. zateplení a rekonstrukce MŠ v ul. Za Univerzitou (11,6 mil. Kč), snížení imisí pomocí nákupu úklidového stroje (5,65 mil. Kč), nečerpáním rozpočtové rezervy ve výši 6,82 mil. Kč. Běžné výdaje byly nedočerpány ve výši 10,89 mil. Kč.

Obchod, živnosti a služby

Obecní živnostenský úřad zajišťoval v rámci svěřených kompetencí i nadále výkon státní správy ve třech oblastech – živnostenské podnikání, podnikání v zemědělství a povolování výherních hracích automatů.

K 1. červenci 2012 byl bohužel opět snížen počet pracovníků, neboť jeden zaměstnanec odcházející do penze nebyl nahrazen. Přesto, že zajistit potřebnou kvalitu služeb v počtu tří lidí je poměrně komplikované, se právě pracovníci Obecního živnostenského úřadu zásadním způsobem podíleli na úspěchu v soutěži *Město pro byznys*, ve které v rámci Královéhradeckého kraje Dobruška zvítězila a zároveň obsadila třetí místo v České republice. Vedení městského úřadu ocenilo rozhodující podíl tohoto odboru na vynikajícím výsledku města v rámci setkání zaměstnanců v malém sále Společenského centra.

V roce 2012 prošel živnostenský zákon další zásadní změnou v důsledku novely č. 169/2012 Sb., platné od 1. července 2012. Novelizovány byly zejména části týkající se úmrtí podnikatele a následné možnosti pokračování provozování živnosti, také způsob prokazování právního vztahu k místu podnikání a sankce za porušení této povinnosti, dále byla zrušena povinnost označovat provozovny identifikačním číslem atd. Velice zásadní změny přinesla novela zákona o silniční dopravě, která ukládá dopravcům provozujícím tzv. velkou dopravu (vozidla nad 3,5 t) nové povinnosti v prokázání odborné způsobilosti. Tyto změny vždy přináší zvýšení administrativní zátěže nejen pracovníků úřadu, ale samozřejmě také podnikatelů.

Přesto je živnostenský úřad otevřen každý pracovní den v týdnu a kvalita poskytovaných služeb zůstala na vysoké úrovni. Nadále je většina podání klientů zajišťována elektronickou cestou prostřednictvím jednotných registračních formulářů. Při kontrolách v terénu jsou v rámci kontrolního řízení s podnikateli vyřízeny také záležitosti týkající se správnosti dat v živnostenském rejstříku s tím, aby už nemuseli na úřad.

Na základě přijatých žádostí a podání bylo v roce 2012 vydáno celkem 1712 dokumentů a na správních poplatcích vybráno 181 640,- Kč. K 31. prosinci 2012 bylo v živnostenském rejstříku správního obvodu Dobruška evidováno 3 446 fyzických osob, 1 fyzická osoba se zahraniční složkou, 50 zahraničních fyzických osob, 304 právnických osob a 2 zahraniční právnické osoby.

V průběhu roku se uskutečnila kontrola 262 podnikatelů a také v tomto roce pokračovaly společné kontroly s Českou obchodní inspekcí. Velmi dobře se pracovníci živnostenského úřadu vypořádali s povinnostmi během tzv. metanolové aféry, kdy téměř okamžitě a jako první živnostenský úřad v okrese reagovali na opatření ministra zdravotnictví a zahájili kontroly prodejců alkoholu ve stáncích i kamenných obchodech. Během čtyř zářijových dnů (13., 14., 18. a 20.9) bylo zkontrolováno 50 provozoven, některá zjištění a poznatky byly okamžitě konzultovány s Celní správou. V dalším období se na základě osobního jednání na Celním úřadě Náchod podařilo navázat ještě užší spolupráci s touto složkou státní správy - kontroly alkoholu poté byly prováděny společně, neboť právě celníci disponují nejlepším vybavením k odhalení „pančovaného“ alkoholu. Výsledky i poznatky z kontrol vzápětí zveřejnila média s cílem varovat obyvatelstvo před nákupem a konzumací neokolkovaného alkoholu, který si během podzimu 2012 vyžádal několik desítek lidských obětí.

Vedle živnostenského podnikání byl v tomto roce i nadále zajišťován výkon státní správy také na úseku podnikání v zemědělství. K 31. prosinci 2012 se v evidenci úřadu nacházelo 179 fyzických a 19 právnických osob.

Poslední oblastí výkonu státní správy v kompetenci odboru Obecní živnostenský úřad je povolování výherních hracích přístrojů na území města. V roce 2012 bylo rozhodnuto o povolení provozu čtyř hracích přístrojů v každém pololetí. Firmy provozující tento byznys přešly téměř zcela na provozování tzv. terminálů, které povoluje Ministerstvo financí, takže počet VHP provozovaných na základě povolení obce každým rokem klesá.

Pečovatelská služba

V roce 2012 došlo ke změně v časovém rozsahu poskytování pečovatelské služby. V návaznosti na požadavek klientů i budoucích zájemců o pečovatelskou službu bylo po dohodě a projednání se zřizovatelem služby a jejím zástupcem starostou Města Dobrušky schváleno rozšíření časového rozsahu poskytování pečovatelské služby a to na 7 dní v týdnu v časovém rozmezí 7.00 – 19.00 hodin. Další změnou bylo rozšíření vybavenosti zařízení kompenzačními pomůckami. Pomůcky umožňují poskytnutí kvalitnější péče uživatelům služby a jsou poskytovány zdarma.

V rámci dalšího vzdělávání absolvovali zaměstnanci semináře a školení. Vzdělávání probíhalo zejména v oblastech alternativní komunikace se seniory, zvládání zátěžových

situací pro pomáhající profese, individuální plánování v sociálních službách, péče o klienta s dekubity, rozvoj komunikačních dovedností a jednání s problematickým klientem.

Dále byla zaměstnancům poskytnuta podpora v rámci supervizí. Supervize je odborná pomoc pro pomáhající profese, učí reflektovat své profesionální jednání a z něj plynoucí problémy, konflikty a „slepé uličky“. Supervize pomáhá snížit dopad negativního působení nadměrné psychické zátěže na jednotlivce, předchází syndromu „vyhoření“.

V zařízení Pečovatelské služby proběhlo mnoho kulturních a společenských akcí. Vedle již tradičních setkání starosty města a seniorů, zde bylo k vidění mnoho kulturních vystoupení. Se svým programem přišly děti z obou mateřských škol, ze Základní školy Opočenská, maminky s dětmi z Mateřského centra Hlásek. V roce 2012 také pokračovala velmi úspěšná akce *Setkání s knihou*. Příznivci této akce se mohli i nadále zaposlouchat do krásného vyprávění a čtení členky divadelního souboru *F. A. Šubert* paní Evy Žabokrtské.

Zájemci o dění ve městě měli možnost se každou středu sejít ve společenské místnosti Pečovatelské služby a zhlédnout program kabelového vysílání města Dobrušky. Senioři, kterým zdravotní stav nedovoluje vycházet, měli možnost zhlédnout souhrn zajímavostí jak z kulturního tak i běžného života ve městě.

Město Dobruška a Pečovatelská služba také uspořádaly pro širokou veřejnost Den otevřených dveří. Návštěvníkům bylo umožněno zpřístupnění prostorů zařízení veřejnosti, nahlédnutí do běžného harmonogramu dne, ale také seznámení s možnostmi využití naší sociální služby. Případným zájemcům byla nabídnuta i pomoc se zavedením služby a dále poradenství v oblasti možnosti využití dalších služeb navazujících na činnost Pečovatelské služby.

V rámci rozšiřování informovanosti o poskytované službě se uskutečnila schůzka seniorů navštěvujících Klub důchodců. Vedoucí Pečovatelské služby seznámila zúčastněné blíže s fungováním Pečovatelské služby, možnostmi poskytovaných služeb a v následné diskuzi odpovídala na četné dotazy seniorů. Schůzka přispěla k rozšíření povědomí o této sociální službě.

O činnosti Pečovatelské služby jsou občané města informováni v Dobrušských listech, Dobrušském zpravodaji a také formou příspěvků do kabelové televize. Informace o Pečovatelské službě mohou zájemci získat na webových stránkách Města Dobrušky, dále v letáčích Pečovatelské služby, které jsou nabízeny v ordinacích praktických lékařů, Informačním centru města, Odboru sociálních věcí a zdravotnictví nebo přímo v sídle Pečovatelské služby. Kromě podrobných informací Pečovatelská služba zapůjčuje DVD, které informuje o postupu při zavedení služby, úkonech, které mohou uživatelé využít, a umožňuje nahlédnout do prostor zařízení. Pečovatelská služba také spolupracuje s dalšími poskytovateli sociálních služeb v regionu. Snaží se tak zajistit komplexnost služby v rámci sociálního poradenství. Kvalitní o odborně poskytnutá sociální služba je cílem a prioritou všech zaměstnanců Pečovatelské služby Dobruška.

Celkový počet poskytnutých úkonů v roce 2012:

dovoz nebo donáška obědů 6094;

běžný úklid a údržba domácnosti 251 hodin;

nákupy a pochůzky 552;

praní a žehlení ložního a osobního prádla 612 kg;

zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, doprovod klienta k lékaři, na úřady, kulturní a společenské akce 162.

Nezaměstnanost

Údaje o vývoji nezaměstnanosti jsou oproti předchozím létům poněkud kusé. Příčinou je nový systém zavedený Ministerstvem práce a sociálních věcí, který neposkytuje dostatek podkladů ani samotným zaměstnancům úřadů práce, kteří tyto údaje potřebují pro svou

činnost. Jsou tedy k dispozici jen údaje za celý okres Rychnov nad Kněžnou, a to nikoli v časovém vývoji, ale pouze k závěru roku 2012. Z těchto informací vyplývá, že míra nezaměstnanosti je pouze 7,3 %, což je však silně zkresleno metodikou, která do tohoto čísla počítá celou populaci, tedy i děti a seniory na odpočinku. Průkaznější sdělení o vývoji nezaměstnanosti podává číslo 13,9 %, což je meziroční přírůstek nezaměstnaných. Nejvýmluvnější je pak číslo 36,1, které udává počet uchazečů na jedno volné pracovní místo. Tím se okres Rychnov nad Kněžnou řadí do horní poloviny pomyslné tabulky okresů České republiky. Přitom je třeba mít na zřeteli, že nezaměstnanost našeho regionu je mírněna nedalekou automobilkou v Kvasínách. Nezaměstnanost se tedy stala problémem i na Dobrušsku. Její řešení je však v rukou centrální politiky.

Městská policie

Městská policie zajišťovala společenské a sportovní akce. Dále strážníci městské policie zajišťovali veřejný pořádek při konání městských trhů, pálení čarodějnic, májových oslav, Dobrušské pouti, dne IZS, letního muzicírování, Svatováclavských slavností, dobušských Vánoc a Silvestříku pro děti. Při zajišťování většiny akcí strážníci městské policie spolupracovali s Policií ČR. Městská policie také velice úzce spolupracovala i s ostatními odbory Městského úřadu v Dobrušce, zejména s pracovníky OSPOD, pracovníky odboru dopravy a správy vnitřních věcí a technických služeb. Strážníci MP prováděli besedy se seniory a žáky mateřských, základních a středních škol. Strážníci doručovali písemnosti od správních orgánů při MÚ Dobruška a soudů ČR.

Je nutno se také zmínit o činnosti městské policie v obcích, se kterými má město Dobruška uzavřené veřejnoprávní smlouvy. Na základě veřejnoprávních smluv v těchto lokalitách strážníci městské policie vykonávají činnost a to v plném rozsahu jejich pravomocí. Ze strany starostů k této činnosti nebylo v roce 2012 připomínek, naopak působení městské policie v jejich obcích bylo hodnoceno velice kladně. Občané těchto obcí stále častěji volají hlídku městské policie na řešení přestupků a stále častěji se na městskou policii obracejí se žádostí o pomoc či radu.

Strážníci městské policie uložili v přestupkovém řízení za celkem 841 přestupků pokuty v celkové výši 321 100,- Kč. Většinou šlo o přestupky proti plynulosti a bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. V průběhu roku 2012 provedli strážníci MP ve spolupráci s PČR a odborem sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Dobruška několik akcí zaměřených na zjištění požívání alkoholických nápojů mládeží. Při těchto kontrolách bylo zjištěno několik přestupků, které byly řešeny na místě blokovou pokutou, nebo si jejich další řešení převzala pracovnice OSPOD MÚ Dobruška.

V roce 2012 strážníci městské policie a Policie České republiky provedli několik přednášek a besed v mateřských a základních školách a na základní škole se speciálním zaměřením v Dobrušce i ve školách mimo Dobrušku. Na těchto přednáškách byli účastníci seznámeni s činností městské policie a dále s problematikou drog, alkoholu, „kyberšikany“ a represe při spáchání protiprávního jednání. Hlídku městské policie se v průběhu roku značnou mírou zaměřila na kontrolu používání osvětlení u cyklistů za snížené viditelnosti. Výsledky kontrol byly dosti tragické. Tuto situaci se v průběhu roku podařilo výrazně zlepšit.

Dohled nad bezpečným přechodem žáků u ZŠ zabezpečují dva proškolení důchodci, k nimž se několikrát v roce a v nenaplánovaném čase připojila i hlídka městské policie.

Technické vybavení městské policie je na dobré úrovni, avšak vzhledem ke stále zvyšující se agresivitě a aroganci osob je snaha toto vybavení rozšiřovat a modernizovat, tak aby strážníci mohli vždy a efektivně zasahovat.

Na konci roku 2012 odešel po dlouholeté službě do důchodu dosavadní velitel městské policie Luboš Adamec.

5. Kulturní dění

Václav Moravec v Dobrušce

Nejpopulárnější moderátor televizních besed s našimi vrcholnými politiky, kterým dokáže připravit nejednu nepříjemnou chvíli, Dr. Václav Moravec, si ve svém nesmírně nabitém programu dokázal najít skulinku a přijel vyprávět o své profesi i o tom, jak vidí stav naší současné společnosti.

Václav Moravec je nejen špičkovým televizním moderátorem, který ve svém oboru u nás nemá konkurenci, ale také odborníkem v oboru politologie, který přednáší na dvou vysokých školách. Díky své vysoké erudici a neuvěřitelné moderátorské pohotovosti patří dnes mezi nejpopulárnější osobnosti současné české společnosti.

Beseda s Václavem Moravcem se uskutečnila v pátek 17. února. Setkání, uspořádané Kulturním zařízením města Dobrušky, se těšilo značnému zájmu, o čemž svědčil zcela naplněný malý sál Společenského centra – kina 70. A Václav Moravec skutečně nezklamal. V úvodním vstupu vyprávěl, jak se vlastně k novinářské profesi a do televize dostal. Pro návštěvníky nebylo bez zajímavosti, že začínal v regionálních novinách Orlický týdeník. Po náročně, ale velmi prospěšné etapě v BBC začal působit v televizi, kde se stal jednou z divácky nejoblíbenějších osobností.

Potom nastal čas pro otázky, které se zaměřily především na současnou českou politickou scénu. Václav Moravec dokázal podat velmi seriózní a nezkrácené informace i o zákulisí politického dění a nevyhýbal se ani ožehavým tématům.

Potěšující zprávou pro návštěvníky bylo i to, že Dr. Moravec přislíbil další besedu v příštím roce.

Exotický folklór v Dobrušce

V úterní podvečer 21. srpna patřilo náměstí v Dobrušce folklóru. A to ne ledajakému. Pódium zaplnily pestré kroje folklórních souborů z Brazílie, Filipín a Izraele. Vstoupení se uskutečnilo jako součást mezinárodní přehlídky folklórních souborů, která se každoročně koná v Červeném Kostelci. Akci uspořádalo Město Dobruška ve spolupráci s červenokosteleckým Městským kulturním střediskem.

Po slavnostním nástupu vystoupil jako první soubor z Brazílie. Temperament, jímž se vyznačuje folklór jižních národů, strhl všechny přítomné diváky. Ještě větší úspěch sklidili Brazilci při svém druhém vstupu, kdy předvedli lidový tanec jihoamerických „kovbojů“ – gaučů. Nádherné pestrobarevné kroje ještě umocnily sílu uměleckého zážitku.

Z trochu jiného soudku bylo vystoupení souboru izraelského. Lidová kultura současného Izraele je směsicí lidových židovských kultur, které se do země navrátily z diaspory snad ze všech koutů světa. Studenti středních škol se oblékli do bělomodrých krojů národních barev Izraele a předvedli nádherné kolové tance, velmi zaujalo i sólové taneční vystoupení. I tady se projevil temperament mládí, podtržený strhující klezmerskou hudbou, která mnohým návštěvníkům možná připoměla koncert skupiny Létaující rabín, jež vystoupila na letošních Dnech židovské kultury v Dobrušce. Ve druhém vstupu si diváky získal izraelský národní tanec Hora, symbolizující budování nového židovského státu.

Velmi exoticky působily tance třetího ze souborů, předvádějícího lidové taneční umění tichooceánských Filipín. Tanečníci a tanečnice v pestrém sledu vystoupení předváděli uchvacující výkony, které si v mnoha okamžicích nic nezadaly s artistickým uměním. Nádherný a vtípně provedený svatební tanec tvořil nejen jejich druhý vstup, ale byl zároveň vyvrcholením celého programu.

Zcela zaplněná pěší zóna dobrušského náměstí doprovázela výkony všech souborů zasluženým mohutným aplausem. A spokojení návštěvníci měli snad jen ještě jedno další přání: aby se folklór objevil na dobrušském náměstí zase brzy znovu.

Setkání s Medou Mládkovou

Poslední srpnový den navštívila delegace města Dobrušky muzeum Kampa v Praze, aby odevzdala paní Medě Mládkové zlatou medaili Za rozkvět města Dobrušky, udělenou jí radou města. Medaili převzala paní Mládková z rukou starosty Mgr. Petra Tojnara a v přátelské besedě projevila přání navštívit Dobrušku osobně. Přání bylo vyhověno a termín byl upřesněn na sobotu 17. listopadu.

Paní Mládková byla přijata v reprezentačních prostorách historické radnice, kde je instalována malá galerie prvotin Františka Kupky. V uvítacím projevu řekl starosta města Petr Tojnar mj.: „*František Kupka je dnes bez jakýchkoli výhrad řazen mezi velikány moderního výtvarného umění. Patří velké poděkování nás všech vám, paní Mládková, že jste jeho osobnost a dílo vrátila českému národu, a to nejen v přímém, ale i přeneseném smyslu. Muzeum Kampa, váš velkorysý dar nejen Praze, ale celé České republice, je dnes jedním z nejvýznamnějších míst, kde se lze seznámit se současným výtvarným uměním ve špičkových dílech špičkových umělců. Poděkování vám patří i za mediální popularizaci českých malířů, z našeho pohledu pak zejména Kupky a jeho díla.*

S popularizací osobnosti a díla Františka Kupky je spojena i popularizace města, odkud vyšla jeho životní dráha a v němž prožil celé své dětství a mládí. Říká se, že osobnost člověka se v úplnosti formuje právě v tomto raném věku. Můžeme být tedy právem hrdi na to, že základní předpoklady k jeho vývoji byly položeny právě u nás v Dobrušce.“

Veřejnost z Dobrušky i okolí měla možnost setkat se s paní Mládkovou na besedě, která se uskutečnila od 16 hodin v malém sále Společenského centra-kina 70. Přestože na propagaci setkání bylo velmi málo času (o návštěvě se definitivně rozhodlo v pondělí 12. listopadu), naplnil se malý sál Společenského centra do posledního místečka. Návštěvníkům setkání se naskytla jedinečná možnost dozvědět se mnoho nového o Františku Kupkovi, kterého paní Mládková znala osobně, i o jeho díle. Besedy se zúčastnil i architekt Vladimír Jirout, u jehož rodičů Kupka za svých pobytů v Praze bydlel a který má na Františka Kupku rovněž řadu osobních vzpomínek. Více jak stovka návštěvníků zhlédla i filmové reportážní ukázky z předání dobrušského vyznamenání paní Mládkové a z přehlídky krojů našich olympioniků, která se uskutečnila ve Společenském centru – kina 70. Vzácní hosté odpovídali na otázky a vzpomínali více než jeden a půl hodiny. S pobytem a setkáními v našem městě vyjádřili svou velkou spokojenost. Zvláště vysoce ocenili práci paní učitelky Hainišové, která připravila ve foyer kina malou výstavku obrázků, které děti vytvořily na motivy děl Františka Kupky. Dobruška na svého Františka Kupku opravdu nezapomněla.

Kulturní zařízení města Dobrušky

Kulturní dům města Dobrušky

Kulturní zařízení města Dobrušky – středisko Kulturní dům zajišťoval v roce 2012 kulturní akce a servis pro občany, občanská sdružení a organizace města, ale i ostatní dle předmětu své činnosti jako v předešlých letech.

Šlo především o realizaci divadelních představení pro děti a dospělé, zábavné pořady, koncerty, taneční kurzy pro začátečníky i pokročilé apod. Technicky zajišťoval pořádání plesů, tanečních zábav, schůzovní činnost, školení firem, zkoušky divadelních a jiných zájmových souborů. Dále organizoval nebo se pořadatelsky podílel na venkovních akcích, jako byly akce Čarodějnice, Majáles, Den bezpečnostních složek, Zahradní divadelní slavnosti, Dobrušské letní muzicírování (do statistiky nezapočítáno), Svatováclavské slavnosti, Rozsvěcení a zhášení vánočního stromu, Silvestřík pro děti a mnoho dalších.

Kulturní dům v roce 2012 uskutečnil 94 akcí s celkovou návštěvností 19257 návštěvníků. V roce 2011 uskutečnil kulturní dům 89 akcí s návštěvností 16 397 občanů, tedy

o 35 akcí méně než v roce 2010 s návštěvností 22 559 občanů. To je dáno tím, že v roce 2010 KD přebíralo i některé akce Kina 70, které bylo v rekonstrukci. A v roce 2011 se naopak některé akce natrvalo přesunuly do SC-Kina 70 (profesionální i amatérská div. představení, větší koncerty, vystoupení ZUŠ apod.).

V roce 2012 hospodařil kulturní dům po úpravě rozpočtu s výdaji ve výši 1.668.000,- Kč a utratil 1.577.426,- Kč, což je 94,56 %, na příjmech měl naplánováno 300.000,- Kč a vybral na kulturních akcích, na nájmech z prostor a v šatně 386.678,-Kč, což je 128,89 % proti plánované částce. Celková úspora na hospodaření tak činí s překročenými příjmy 177.252,- Kč.

Během roku 2012 byla provedena výměna okapového systému a byla realizována rekonstrukce chodníku podél technické části budovy.

Městská knihovna

Městská knihovna Dobruška je organizační složkou města a je financována z jeho rozpočtu. V roce 2012 neměla žádné investice.

Během celého roku byly služby veřejné knihovny poskytovány plynule, nedošlo k přerušení provozu, pouze tradičně v období vánočních prázdnin byla provozovna uzavřena z důvodu minimálního zájmu čtenářů. Náklady na její případný provoz by neodpovídaly poskytnutým službám.

Za celý rok využilo služeb městské knihovny celkem 25 187 uživatelů (tzn. návštěvníků obou půjčoven, uživatelů internetových stanic a účastníků kulturně-vzdělávacích akcí). Knihovna zaznamenala nárůst zájmu o práci s internetem v obou půjčovnách (počet návštěvníků internetu stoupl o 335 oproti loňskému roku). Několik osob využilo také možnosti se připojit k bezdrátové síti WIFI, která je v knihovně zavedena od dubna 2012.

Co se týče vlastních webových a facebookových stránek knihovny, jejich návštěvnost znovu vzrostla – knihovní web navštívilo během roku 11 400 lidí, na facebooku se informovalo o dění v této instituci celkem 2 890 osob. Pracovnice knihovny opět vyřídily mnoho dotazů prostřednictvím telefonu či e-mailu.

Meziknihovní výpůjční služba byla také čtenáři velmi užívána. V průběhu roku se vyřídilo 114 čtenářských požadavků na vypůjčení knih z jiných knihoven a 63 vlastních knih zapůjčila dobrušská knihovna jiným knihovnám.

Knihovní fond, čtenáři

Městská knihovna měla k 31. 12. 2012 ve svém fondu celkem 33 093 knihovních jednotek a 65 titulů periodik. Na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 236 870,- Kč. Přírůstky knih činily 957 svazků, což je zhruba o 114 více než v uplynulém roce (na nákup knih bylo v rozpočtu určeno o 50 000 Kč více než loni). Úbytek způsobený vyřazením zastaralých a zničených knih byl 386 svazků.

Ke dni 31. 12. 2012 registrovala knihovna 1 348 čtenářů, což je téměř stejný počet jako v předchozím roce. Z toho bylo 457 čtenářů do patnácti let (tj. cca 34% z celkového počtu všech zaregistrovaných čtenářů).

Půjčovny navštívilo 19 762 osob, návštěvníků internetu bylo 2 217.

Čtenáři uskutečnili během roku celkem 52 125 výpůjček (téměř o 2 000 více než v roce 2011), z toho 9 561 prolongací. Skladbu výpůjček tvořily opět z 85 % knihy a z 15 % časopisy. Bylo vyřízeno 1 996 rezervací (o 350 více než loni).

Metodický obvod

Městská knihovna slouží jako středisková. Ve spádové oblasti Dobruška pracuje 18 knihoven. Síť tvoří tyto obce: Bačetín, Bílý Újezd, Bohdašín, Bystré, Byzhradec, Deštné v Orlických horách, Dobré, Dobřany, Hlinné, Hroška, Chlístov, Janov, Kamenice, Ohnišov, Podbřezí, Rovné, Sedloňov a Val. V síti obsluhovaných knihoven tedy nedošlo ke změně.

Hlavními cíli regionálních funkcí 2012 byla podpora veřejných knihovnických a informačních služeb, dále zapojení několika obecních knihoven do programu Clavius Reks a též vytvoření webových stránek dalších knihoven.

Na základě smluv uzavřených s Městem Dobruška přispívají jednotlivé obce metodického obvodu finanční částkou na služby s tím spojené. Každý rok bývá vybíráno 13 500,- Kč. V roce 2012 se za tuto částku nakoupilo 52 svazků nových knih.

Ze státních dotací určených pro regionální funkce obdržela dobrušská knihovna prostřednictvím pověřené knihovny v Rychnově nad Kněžnou na nákup fondu pro tento metodický obvod částku 120 000,- Kč. Za ni bylo nakoupeno a zpracováno 789 knihovních jednotek, určených obecním knihovnám.

K žádným personálním změnám v oblasti regionálních služeb pro metodický obvod Dobruška nedošlo.

V průběhu roku 2012 bylo vyexpedováno celkem 55 souborů, které obsahovaly 2 769 svazků knih.

Spolupráce knihoven

Městská knihovna Dobruška spolupracovala se SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků) a KDK (Klub dětských knihoven). V průběhu roku se zúčastňovala seminářů a workshopů, které zmíněné organizace pořádaly.

Nadále pokračovala spolupráce s okolními městskými i obecními knihovnami, důkazem toho je například spolupořadatelství dvou porad dobrovolných knihovníků. Dne 24. dubna 2012 proběhlo v dobrušské knihovně první setkání obecních knihovníků regionu Rychnov nad Kněžnou. Zúčastnilo se ho 20 lidí. V úterý 16. září se konal druhý aktiv dobrovolných knihovníků pro oblast Dobruška, Rychnov nad Kněžnou a Opočno. Akce se zúčastnilo 20 osob.

Dne 19. června bylo zrealizováno školení věnované správě nově vytvořených webových stránek pro některé obecní knihovny (účast 4 knihovnice).

Bližší spolupráci navázala dobrušská knihovna opět s MěK Opočno a MK Mokré, především formou několika konzultací.

Kulturně-výchovné akce knihovny pro veřejnost

V roce 2012 zorganizovala městská knihovna celkem 127 akcí (92 kulturních a 35 vzdělávacích), tj. o 8 akcí více než v předchozím sledovaném období. Celkový počet návštěvníků všech těchto pořadů byl 3 208 (o 771 více než loni). Nárůst byl způsoben uspořádáním mimořádné akce v daném roce – výroční oslavy knihovny.

Skladbu akcí tvořily výstavy, autorská čtení, besedy se známými - především literárními - osobnostmi, přednášky, výtvarné soutěže pro děti, exkurze, informační lekce pro žáky mateřských, základních a středních škol z Dobrušky i blízkého okolí nebo akce pro děti předškolního věku.

Třikrát proběhla přednáška zaměřená na zdravou výživu a zdravý životní styl Františka Vrby. Velkou účast zaznamenala přednáška Aleny Naimanové „*Jak trénovat paměť*“ i přednáška o *ájurvedě* Kateřiny Hofmanové.

Na programu opět nechyběla velice oblíbená *cestopisná vyprávění* – o Mongolsku, Jeruzalémě, treku přes Pyreneje a o cestě po Asii a Oceánii.

Každý měsíc byla ve foyer knihovny naistalována nová výstava. Dvě z nich byly zahájeny slavnostní vernisáží (počítačové grafiky Zdeňka Remeše, maďarská keramika manželů Vastag).

V březnu 2012 se městská knihovna zapojila do propagace *celostátní ankety Magnesia Litera* – výročního ocenění domácí knižní produkce.

V rámci celostátního projektu *Březen – měsíc čtenářů* s mottem „Sladký život s knihovnou“ uspořádala knihovna mnoho besed a exkurzí pro žáky základních i středních škol. Na začátku měsíce dostali návštěvníci obou půjčoven sladkou odměnu. Pozvání na

besedu se čtenáři přijal spisovatel Jan Bauer, dětem o drogách a své tvorbě povídala spisovatelka Ivona Březinová. Zároveň byli oceněni *nejpilnější čtenáři roku 2012* v obou odděleních. *Noci s Andersenem* se zúčastnilo 15 dětí, které se společně vydaly do říše faraonů a tam plnily náročné úkoly.

Pasování prvňáčků na čtenáře se konalo na konci května – pasování byli žáci ze třech tříd místních ZŠ (odnesli si za odměnu mimo jiné průkazku do knihovny).

V červnu 2012 proběhla největší a nejvýznamnější akce roku – městská knihovna oslavila svá dvě kulatá výročí. *Výroční oslavy* se konaly v sobotu 9. června 2012. Jejich program byl opravdu bohatý. Zahájeny byly slavnostně ve foyer knihovny za přítomnosti několika vážených hostů (starostové města, architekt i stavitel budovy, bývalé pracovnice knihovny atd.). Následovalo zahájení a uvítání účastníků na venkovním pódiu v parčíku, *vystoupení místní kapely Pel-Mel*, komentované prohlídky knihovny, *Pitva knihy*, anketa se slosováním, *beseda se spisovatelem Michalem Vieweghem*, *vypuštění barevných balónků* k obloze, bohatý doprovodný program a spousta zábavy pro děti. Zajištěny byly i stánky s občerstvením, čajovna i netradiční stánek knihovny.

Pro malé čtenáře byla připravena *prázdninová soutěž „Velké letní putování našimi městy“*, během níž sbírali razítka všech navštívených pamětihodností.

Program tradičních Svatováclavských slavností doplnila městská knihovna *vernisáží výstavy ručně malované maďarské keramiky manželů Vastag*. O víkendu byla knihovna volně zpřístupněna všem návštěvníkům slavností, mohli si zde prohlédnout tuto výstavu.

Týden knihoven nesl motto „Čti, žij zdravě!“. Knihovnice proto rozdávaly všem čtenářům úryvky z knih o zdravém životním stylu. Dále se opět konaly *burza vyřazených knih* a spousta besed pro školy. Na konci října byl zahájen druhý ročník *Školy naruby* pro děti i jejich rodiče.

Začátek listopadu patřil opět malým čtenářům, kteří si přišli zařadit na *halloweenskou párty*. Pro předškolní děti nechyběla tradiční akce s názvem *Povídám, povídám pohádku*, která se konala v průběhu roku (s výjimkou letních prázdnin) vždy první čtvrtek v měsíci. K listopadovému festivalu *Den poezie* s mottem „Pře-stup“ patřil například poetický pořad *Poezie s úsměvem* v jazzové kavárně, *Hrátky s verši* pro žáky 4. tříd základních škol a také literární maratón nazvaný *Poetické naladění*, při němž recitovaly své básně spisovatelka Věra Kopecká, Monika Hojná a Hana Havlová.

V závěru roku 2012 proběhlo *čertovské půjčování* v dětském oddělení, *prodej knih* coby vánočních dáreků z *knihkupectví Kosmas Hradec Králové*, anebo také poslední akce roku – *Vánoce v dobrušské knihovně* (vánoční cukroví, káva, čaj, poslech vánočních koled).

Informační centrum

Od 1. ledna 2012 přešlo informační centrum v rámci pokynů finančního odboru Městského úřadu na novou evidenci účetnictví, která zahrnuje vedení pokladní knihy společně s každodenními záznamy v příjmových a výdajových dokladech a měsíčního výkazu pohybu zboží.

Od měsíce ledna až do prosince 2012 informační centrum prezentovalo město Dobrušku v jednotlivých číslech Turistického informačního magazínu TIM a v měsíci září v turistickém časopisu Kam po Česku, kde jsme prezentovali významnou regionální akci Svatováclavské slavnosti.

V únoru jsme se pracovnice informačního centra zúčastnily 8. ročníku seminářů pro odborníky cestovního ruchu „Poznejte regiony ČR 2012“, který byl přínosný především v seznámení nových i připravovaných projektů pro turisty a návštěvníky nejen v našem regionu.

V měsíci březnu převzalo informační centrum komplexní agendu Dobrušských zpravodajů, která zahrnuje veškerou evidenci a distribuci Dobrušského zpravodaje.

V dubnu pracovnice informačního centra připravovaly podklady a aktuální informace pro zahájení letní turistické sezóny, tisk propagačních materiálů pro turisty s aktuálními údaji. Informační centrum rovněž zadalo nové zboží za účelem prodeje – čokoláda z výletu, meruňkovice z výletu a ručně vyráběná kosmetika. Tento sortiment se osvědčil a získal si oblibu nejen u turistů, ale také u domácí klientely.

Celý květen byl ve znamení vrcholících příprav 5. ročníku Dobrušské pouti. Informační centrum se na této akci významně podílelo především organizací stánkového prodeje a propagační akce. Ve dnech 25. – 27. května 2012 mělo rozšířenou otevírací dobu a poskytovalo určité zázemí pro účastníky Dobrušské poutě.

1. června 2012 proběhl v našem městě Den bezpečnostních složek. Informační centrum po celou dobu akce poskytovalo zázemí pro zástupce bezpečnostních složek, zajišťovalo administrativní a další organizační práce akce včetně distribuce potřebných materiálů a propagačních a upomínkových předmětů pro účastníky akce a hosty.

V červnu se informační centrum zapojilo do nového projektu „Vytvoření informačního portálu OHP a jeho nadstavby“. 13. června 2012 se obě pracovnice IC zúčastnily školení v Rychnově nad Kněžnou, kde byly seznámeny s identifikovatelným územím, které bude na těchto stránkách spravovat, dále se samotným způsobem zadávání dat do systému.

Pracovnice IC zajistily afilační program, který umožňuje propojení městských webových stránek se stránkami Destinační společnosti OH. V průběhu celého roku pracovnice informačního centra údaje spravovaného území na tomto portále aktualizují, pořizují aktuální fotografie a posílají je na uvedený portál.

Letní turistickou sezonu s otevírací dobou pondělí – neděle pomohly zajišťovat brigádnice slečna Markéta Obstová a Klára Týřová, které se osvědčily již v minulých letech.

V červenci informační centrum zavedlo novou službu pro veřejnost - laminování, o kterou je velký zájem.

V létě probíhal prostřednictvím agentury CzechTourism projekt - Mystery shopping turistických informačních center. Tento projekt měl zjistit například vystupování zaměstnanců TIC vůči klientům nebo upravenost prostoru TIC či jejich služby. Průzkum probíhal ve dvou vlnách a spočíval v tom, že povolání lidé tohoto průzkumu vystupovali jako běžný turista. Ve všech hodnocených kritériích dosáhlo naše informační centrum 100% hodnocení.

30. – 31. listopadu jsme se zúčastnily setkání zástupců turistických informačních center, které proběhlo ve Dvoře Králové nad Labem. Zde byly pracovnice IC seznámeny s produkty v cestovním ruchu, s činností Královéhradeckého kraje, připravovaným datovým skladem Královéhradeckého kraje a dalšími projekty.

Na základě žádosti, kterou podalo informační centrum Dobruška v dubnu 2012, byla poskytnuta účelová neinvestiční dotace z rozpočtu Královéhradeckého kraje na činnost informačního centra Dobruška ve výši 23 000,- Kč. Část prostředků byla použita na zajištění externích pracovníků informačního centra, které posílily provoz TIC Dobruška v letní sezóně 2012. Konkrétně se jednalo o zajištění víkendových služeb. Dohoda o provedení práce byla sjednána se dvěma pracovníci, a to Markétou Obstovou a Klárou Týřovou. Obě už měly zkušenost s prací v informačním centru nebo cestovním ruchu, mohly proto nabídnout našemu informačnímu centru kvalitně odvedenou práci s využitím svých předchozích zkušeností. Druhá část poskytnutých prostředků byla použita na výrobu propagačního materiálu „Osobnosti města Dobruška“. Jedná se o skládačku s výčtem nejvýznamnějších osobností majících vztah k městu Dobruška doplněnou velkým množstvím ilustrujících fotografií. Dále žádalo informační centrum v roce 2012 také o poskytnutí dotace z rozpočtu Královéhradeckého kraje na zvýšení úrovně služeb. Této žádosti bylo také vyhověno, informační centrum tak mohlo pořídit novou počítačovou sestavu, textové editory Microsoft Office 2010 a faxový přístroj. Dále bylo součástí tohoto projektu proškolení obou pracovníků

informačního centra v práci s programem Corel DRAW. Školení provedl zkušený grafik Ing. Josef Benedikt. Pracovnice tak získaly možnost vytvářet v tomto programu propagační materiály, informační letáky, pozvánky nebo plakáty na různé druhy akcí.

V závěru roku 2013 proběhla také kontrola certifikace dobrošského informačního centra Asociací turistických informačních center, jehož jsme členem. Tato kontrola proběhla rovněž bez jakýchkoliv připomínek a opět byla udělena certifikace kategorie B pro rok 2013.

Vlastivědné muzeum

V roce 2012 procházela budova muzea na Šubertově náměstí čp. 45 rozsáhlou rekonstrukcí, která zahrnuje veškeré přízemní prostory a plášť objektu. V celém domě byla také vyměněna okna. Před rekonstrukcí bylo třeba zabezpečit sbírkové předměty a muzejní knihovnu především před nadměrným prachem, který by mohl předměty poškodit. Po dobu rekonstrukce byl průběžně prováděn dohled nad depozitáři a knihovnou.

V době od 8. února do 19. listopadu bylo sídlo muzea v náhradních prostorách čp. 26 na náměstí F. L. Věka. Proto nemohly probíhat některé obvyklé činnosti spojené především s prací v depozitářích a v muzejní knihovně. Knihovna i archiv byly v této době pro veřejnost a badatele uzavřeny. Řada prací (např. digitalizace apod.) však probíhala i nadále.

Od ledna 2012 převzalo muzeum do své péče aktivity ve Společenském domě – Rýdlově vile čp. 187 v Novoměstské ulici. Zde se podařilo především podstatně zvýšit využívání tohoto objektu a postupně je zkvalitňováno i prostředí interiérů. V době, kdy muzeum objekt přebíralo, se zde uskutečňovala pouze jedna akce v týdnu (setkání důchodců), ve druhé polovině roku je vila využívána pět až sedm dní v týdnu. Prostor pro svou činnost zde našly nejrůznější spolky, občanské aktivity, ale i evangelické církve.

Výzkum – „Paměť města“

Přehled o jednotlivých oblastech programu *Paměť města*:

- *Paměť věcí (trojrozměrné předměty).*
- *Paměť písma (archiválie, psané vzpomínky, kroniky apod.)* – Zde se podařilo zahájit digitalizaci mimořádně historicky cenného materiálu, deníků rolníka Josefa Slezáka z Domašína, které zahrnují léta 1920 – 1968. Muzeum dostalo pozůstalost po učiteli Jaroslavu Kohoutkovi, která rovněž obsahuje velice cenné archiválie jako například zápisky Matěje Kohoutka, obecního strážníka ve druhé polovině 19. století aj.
- *Paměť slova (magnetofonové záznamy vzpomínek pamětníků – události, historiky).* - Fond záznamů vzpomínek pamětníků se rozrostl o vzpomínky Adolfa Hejzlara na mládí v Pulické ulici v Dobrušce i na jeho činnost filmového kameramana.
- *Paměť fotografie (darování nebo poskytnutí fotografií k digitálnímu záznamu).* – Tyto fotografie byly občany poskytovány průběžně a doplňovaly stávající fond.
- *Paměť filmu (8 mm, 16 mm, 35 mm filmy i videozáznamy – zapůjčit k přepisu na video).* – V roce 2012 byl nově uspořádán a zpřehledněn archiv dobrošského televizního vysílání, který je průběžně doplňován.
- *Paměť lidí (psané vzpomínky a životopisné medailónky významných regionálních osobností).* – Přibyl medailónek Adolfa Hejzlara. Všechny životopisy významných dobrošských osobností byly zpracovány v programu Clavius, takže jsou přehledné a operativně dostupné. Regionální databáze životopisných medailónků obsahuje již 159 záznamů o osobnostech dobrošské historie.

Sbírky

Trvalá pozornost je v muzeu věnována práci se sbírkami. V roce 2012 byl prohlédnut a ošetřen sbírkový fond - nádobí kuchyňské, stolní i hospodářské. Sbírky bylo nutné zabezpečit před poškozením při prováděných rekonstrukčních pracích. Pro archiválie byly pořízeny nové regály. Začalo postupné restaurování mamutího klu, určeného pro novou expozici. Restaurátorské práce provádějí archeologové Dr. Levinský a Dr. Holub.

V roce 2012 se sbírkový fond muzea rozrostl o 76 kusů nových přírůstkových čísel získaných dary a vlastním sběrem. Zřejmě nejzajímavějším získaným exponátem jsou kroje českých reprezentantů z olympiády v Londýně, inspirované dílem Františka Kupky.

Digitalizované fotografie, filmové záznamy i písemnosti jsou kromě CD ROM a DVD ukládány i na externí disky, čímž je zabezpečena jejich dlouhodobé uchování. Navíc jsou v dalších kopiích uloženy ve Státním okresním archivu v Rychnově nad Kněžnou.

Obohacení muzejních sbírek

Ke konci měsíce dubna navštívila Dobrušské muzeum paní Vlasta Vlhová, dcera pana učitele Jaroslava Kohoutka. Přivezla s sebou množství archivního materiálu z pozůstalosti svého otce, který obohatí naši archivní sbírku o velmi cenné věci. Pan učitel Kohoutek patřil k významným osobnostem Dobrušského kulturního života; dirigoval pěvecké sbory Vlasta a Dobroš, byl vynikajícím ochotnickým hercem a intenzivně se zabýval i kulturní historií našeho města, zejména o období druhé poloviny 19. a první poloviny 20. století.

V jeho pozůstalosti, darované Dobrušskému muzeu, se nacházejí mnohé velmi cenné archivní materiály. Namátkou jmenujme alespoň deník obecního strážníka Matěje Kohoutka z roku 1867 a let následujících, vzpomínky Aloise Kohoutka (otce Jaroslava Kohoutka) na období přelomu 19. a 20. století, podklady Jaroslava Kohoutka ke studiím o historii Dobrušského hudebního života, zejména o Josefu Jiřím Novotném a MUDr. Josefu Hirschovi-Choltickém, množství fotografií a dalšího zajímavého archivního materiálu.

Chceme i touto cestou poděkovat paní Vlhové za její dar, který je neocenitelným pramenem informací zejména o hudebním životě v našem městě v dobách již více než sto let vzdálených. S jejím svolením chceme také publikovat některé zajímavé ukázky z darovaných archiválií, které mohou i současnému čtenáři přiblížit život a kulturní dění v Dobrušce v minulosti. První z těchto ukázek je věnovaná vzpomínce Aloise Kohoutka na rodinu Františka Adolfa Šuberta.

Muzejní knihovna

Odborná knihovna muzea slouží všem zájemcům o historii, zvláště pak o historii regionální. V roce 2012 zde bylo registrováno 146 čtenářů, kteří si vypůjčili 29 knih. Do knihovny přibýlo 61 knih. Podstatnou část výpůjček tvoří regionální kroniky a odborná regionální historická literatura, která slouží především zájemcům z řad studentů.

Knihovna byla kvůli rekonstrukci budovy muzea zpřístupněna pouze v měsíci lednu.

Výstavy

V synagoze

- Od 28. září do 7. října týdne byla ve spolupráci s občanským sdružením Dobrušský patchwork uskutečněna výstava prací Dobrušských patchworkářek pod názvem *Hrátky z látky*. Navštívilo ji téměř 1 300 obdivovatelů.

V kině

- Spolupráce při výstavě obrazů Josefa Kejvala v lednu a únoru.
- Spolupráce při výstavě Karla Vlčka v říjnu.
- Výstava o Radoslavu Brzobohatém k příležitosti předávání čestného občanství

Putovní výstava

- Putovní výstava *Národní obrození v Podorlicku* byla půjčována Dobrušským školám.

Přednášky

- Ve čtvrtek 9. února se uskutečnila přednáška Jiřího Lehejčka o jeho cestě po Mongolsku (ve spolupráci s knihovnou).
- V úterý 30. října vyprávěl Ondřej Němeček s promítáním fotografií o svém pěším přechodu Pyrenejí za 38 dní (ve spolupráci s knihovnou).
- Přednáška o historii skaleckého zámku v Hlíném.
- Ve čtvrtek 29. listopadu přednášel cestovatel Roman Vehovský o Nové Kaledonii.

Další akce

- Klavírní koncert Jany Havlíčkové se uskutečnil za účasti 19 diváků 19. ledna v synagoze.
- Beseda s Václavem Moravcem 17. 2.
- Velikonoční jarmark se uskutečnil 25. března v jídelně SODEXHO v ZŠ Fr. Kupky a přilákal přes 800 návštěvníků.
- Mezinárodní den muzeí – všechny obě expozice 18. května zdarma.
- Spolupráce na besedě s Medou Mládkovou 17. 11.
- Spolupráce při přípravě slavnostního večera k předávání čestného občanství Radoslavu Brzobohatému.
- Tradiční vánoční jarmark se konal v neděli 16. prosince, zúčastnilo se jej přes 30 trhovců a téměř 1 000 návštěvníků. Jarmark byl doplněn programem vánočních koled v podání souboru ZUŠ.

Klub seniorů

Programy pro seniory, připravované se sborem Církve bratrské v Bystrém. Pravidelný čas každé pondělí od ledna do dubna a od listopadu do prosince vždy v 15 hodin v přednáškové síni muzea. Od podzimu 2012 se přesunula setkání Klubu seniorů do Spolkového domu – Rýdlovy vily.

Jarní část:

- 7. listopadu – *Zahájení sezóny* (Toušek)
- 14. listopadu – *Jak se dělá televize* (Friml, Mach)
- 21. listopadu – *Posezení u kávy*
- 28. listopadu – *Události roku 1848* (Mach)
- 5. prosince – *Izrael* (Toušek)
- 12. prosince – *Známky nejsou jen koníček* (Frýda, Janeček)
- 19. prosince – *Vánoce* (Toušek)
- 2. ledna – *Poutní místa v Podorlicku a v Kladsku* (Mach)
- 9. ledna – *Beseda se starostou města Petrem Tojnarem*
- 16. ledna – *Posezení u kávy*
- 23. ledna – *Keňa* (Jech)
- 30. ledna – *Sociální péče v minulosti* (Prokešová)
- 6. února – *Sto let pekařství Klobas* (Klobas)
- 13. února – *Židé v Dobrušce* (Mach)
- 20. února – *Beseda s výtvarníkem ing. Josefem Benediktem*
- 27. února – *Posezení u kávy*
- 5. března – *Jarní ptačí zpěv* (Volf)
- 12. března – *Dobrušské sochy* (Mach)
- 19. března – *Prohlídka dobrušské synagogy* (Mach)
- 26. března – *Posezení u kávy*
- 2. dubna – *Velikonoce* (Toušek)
- 16. dubna – *Na kole po Švédsku a Litvě* (Frýda)
- 23. dubna – *Prohlídka židovského hřbitova* (Mach)

Podzimní část:

- 5. listopadu – *Zahájení sezóny* (Toušek)
- 12. listopadu – *Na kole po Francii* (Frýda)
- 19. listopadu – *Posezení u kávy*
- 26. listopadu – *Beseda s ing. Lánskou*
- 3. prosince – *Humor našich předků* (Mach)
- 10. prosince – *Posezení u kávy*
- 17. prosince – *Vánoce* (Toušek)

Propagace činnosti muzea

Rozhlasový pořad o Hekovi, natočený redaktorkou Světlanou Lavičkovou, v němž vystupoval i vedoucí muzea Jiří Mach, byl vysílán ve dvouhodinovém programu 25. prosince na Českém rozhlasu 2. Rozhlasový pořad o Beerovi byl uveden v rámci oblíbeného cyklu *Toulky českou minulostí*.

Muzeum a výsledky jeho práce byly pravidelně prezentovány na stránkách *Dobrušského zpravodaje*. Řada článků a informací byla zveřejňována i v regionálním tisku. Odborné články z historie města a regionu byly publikovány v časopisu *Panorama*.

Muzeum také soustavně spolupracovalo s dobrušským televizním vysíláním, a to jak přímým podílem na vysílání, tak i poskytováním programů ze svého digitalizovaného fondu starých filmů a poskytováním filmů o dobrušské minulosti, které byly natočeny ve spolupráci muzea a dobrušské televize.

Hospodaření

Stálé expozice muzea navštívilo v roce 2012 celkem 7 876 platících návštěvníků, z toho domek F. L. Věka 4 853 a radniční věž 3 023. Židovská expozice byla pro veřejnost uzavřena. Celkem bylo vybráno za vstupné 153 530 Kč, z toho v domku F. L. Věka 73 720 Kč, na radnici 45 790 Kč a na koncertech a filmových produkcích 34 020 Kč. Vstupné na přednášky a na výstavy se nevybírá.

Společenské centrum – kino 70

Společenské centrum - kino 70 Dobruška zajistilo v uplynulém roce 2012 provozování audiovizuálních projekcí (promítání všech dostupných filmů dle možnosti distribuce v ČR – uzavřeny smlouvy s čtrnácti distribučními partnery a dále pak s AČFK pro potřeby zahájeného promítání tzv. ART filmů a Projektu 100. Bylo odehráno 360 filmových představení, které navštívilo 8.290 diváků, kteří v pokladně kina utratili 851.698,-Kč.

Společenské centrum - kino 70 se podílelo i na organizování ostatních kulturních akcí města, poskytování služeb v oblasti pronájmu (zapůjčení) prostor kina a jeho zařízení a poskytování služeb v oblasti reklamy.

V této organizátorské, pořadatelské činnosti a oblasti pronájmu sálu kina bylo uspořádáno množství nepravidelných kulturních akcí, divadelních představení, schůzí a výročních oslav. Za kulturní akce (nefilmového rázu) bylo utrženo 794.285,-Kč.

Panoramatické kino 70 Dobruška dále pronajímalo nově otevřenou Kinokavárnu Dobruška a další prostory (malý sál, klubovna, šatny, velký sál) – příjmy celkem 213.430,-Kč.

Neméně významný a potěšující je neustálý zájem o služby v oblasti reklamy. Příjem celkem za rok 2012 činí 42.700,-Kč. Poslední příjmovou oblastí kina (která není rozpočtována) jsou tzv. ostatní příjmy a příjmy ze šatny kina. Na těchto kapitolách bylo utrženo v roce 2012 celkem 19.960,- Kč.

Společenské centrum - kino 70 v Dobrušce na samotném sklonku školního roku zajistilo přistavení a provoz oblíbeného Kinematovlaku, který od 24. 6. - 1. 7. 2012 navštívilo rekordních 1.478 diváků.

Pro dokreslení provozu digitálního kina uveďme nejúspěšnější tituly i s příslušným formátem (podstatně horší nabídka oproti roku 2011 ze strany distribučních firem): Perfekt Days ČR-2D, Láska je láska ČR-2D, Železná Lady VB-2D, Čtyři slunce ČR-2D, Okresní přebor ČR-2D, Líbáš jako ďábel ČR-2D, Madagaskar 3 USA-3D, Doby ledová 4 USA-3D, Svátá čtveřice ČR-2D, Rebelka USA-3D, bastardi ČR-2D, ve stínu ČR-2D, Asterix a Obelix Francie-3D, Kozí příběh se syrem ČR-3D, Sedm hříchů ČR-2D, Twilight-Sága...USA-2D, Hobit USA-3D a U2 VB-3D.

Dále byly v průběhu roku 2012 zajištěny další akce, jak komerčního, tak nekomerčního rázu. Uvádím výstavy, besedy či přednášky: únor- Otázky Václava Moravce,

beseda s automobilovým závodníkem Kopeckým, výstava krajek Jany Peichlové a fotografií Pavla Štěpána, obrazů Josefa Kejvala, předávání ocenění nejlepším sportovcům města, slavnostní koncert Novoměstské filharmonie, březen-výstava makrofotografií Libora Laži, přednáška Jeruzalém v pohybu, velice oblíbený pořad s Františkem Majda na cestách, duben - 2. 4. zahájení přehlídky amatérských divadelních představení Šubertova Dobruška 2012 hrou *Dítě, pes a starý herec na jevišti nepatří aneb Cyráno* (DS Na tahu při MKS Červený Kostelec). Přehlídka pokračovala ve dnech 16. 4., 23. 4., 6. 5. a 13. 5. 2012, besedy a promítání filmů k výročí holocaustu na Dobrušsku, výroční schůze zahrádkářů, od 2. do 30. dubna výstava Židovské tradice a zvyky (výstava převzata z Židovského muzea v Praze, malý sál kina), květen (3. 5. - 24. 5. 2012) - výstava Olejomalby pana Radima Nováka z Českého Meziříčí, červen - závěrečné vystoupení ZUŠ Dobruška, vyřazení žáků 9. tříd, předávání maturitních vysvědčení, beseda s režisérem Vojtěchem Jasným, komponovaný pořad k XXX. letním olympijským hrám v Londýně, výstava Z. Zidky – z historie finanční stráže a četnictva, výstava obrazů maďarského malíře J. Birovecze, červenec- výstava *Osudovosti* L. Cimrman – dřevěné plastiky, I. Malý – fotografie, J. Melicharová – poezie, září – zahájení školního roku Podorlické vzdělávací centrum, výstava *Složitá cesta rozvoje města*, říjen - výstava *Karel Vlček 60 let výtvarníkem - půlstoletí stuhařské tvorby v Dobrušce, město F. L. Věka*, volby do krajského zastupitelstva, listopad - dětský pořad *Michal je kvítko*, přednáška *Čile po Chile* (Kateřina & Miloš Mottani), Den otevřených dveří 2012, beseda s Medou Mládkovou, setkání starosty se seniory, přednáška *Cestou osudu a náhody – Nová Kaledonie*, slavnostní večer k udělení čestného občanství Radoslavu Brzobohatému, výstava Salon dřevostaveb 2012, ochutnávka maďarských vín a specialit, výstava fotografií *Čestný občan města Dobrušky Radoslav Brzobohatý*.

Loutková scéna

Loutkářský soubor *Svět loutek* měl v roce 2012 velké problémy, které vznikly jím nezaviněnými okolnostmi. Po lednové premiéře hry *Zamilovaný Kuba* došlo v budově sokolovny k havárii v systému topení. Zamrzly a popraskaly radiátory a následně byl objekt vyplaven. Tím jarní loutkářská sezóna skončila a loutkáři se mohli věnovat pouze uklízení poničené dílny a vysoušení sálu.

Zkoušet na novou sezónu mohli začít až v září. První premiéra hry *Kouzelný koberec* byla v říjnu, v listopadu byla hra reprizována. V celé loutkárně však byla zima, netopilo se. Zatopilo se až v prosinci při premiéře a repríze hry *Štědrý večer*. Činnost loutkářského souboru a jeho hraní pro dětskou veřejnost byla však stále podmíněna tím, že Sokol jako majitel objektu bude mít peníze na zaplacení tepla, jehož cena je v Dobrušce poměrně vysoká. Obavy souboru se naplnily před vánočními svátky. Z vytápěcího systému byla vypuštěna voda a tím hraní skončilo. Za rok 2012 tak soubor mohl odehrát je tři premiéry a dvě reprízy.

Soubor *Svět loutek* má deset členů, z toho jsou tři žáci základní školy R. Janáček, D. Smolová a B. Laštůvková, středoškolští studenti R. Vildman a L. Petr, dále pak důchodci J. Víšek, O. Balaš, Z. Kolářová a J. Kozubová. Jedinou členkou souboru v produktivním věku je paní J. Lažová. Principálkou souboru je paní Jitka Kozubová.

Péče o památky

Rok 2012 lze pomyslně nazvat rokem restaurování. Jednou z realizací obnovy kulturních památek, zařazených v Programu regenerace Městské památkové zóny Dobruška, byla postupná oprava Rýdlovy vily čp. 187 v Novoměstské ulici v Dobrušce. Přestavba vily, která je dílem architekta Jana Kotěry, byla dokončena v roce 1919 pro zdejšího hoteliéra Václava Rýdla a jeho manželku Annu, rozenou Laichterovou – sestru významného českého nakladatele Jana Laichtera. Tato památka je zajímavou ukázkou objektu určeného pro moderní bydlení z počátku 20. století a dodnes si zachovala nezaměnitelný styl a projev svého

architekta. Po provedených opravách v letech 2010 – 2011 se v roce 2012 uskutečnila realizace III. etapy, která zahrnovala restaurátorské práce. Cílem bylo provedení restaurování maleb a nápisů na vstupním portálu, kladí lodžie ve směru do zahrady a na dřevěném okřídlení severního a jižního štítu. Na podzim roku 2009 navázal úsek památkové péče MÚ Dobruška spoluprací s akademickou malířkou a restaurátorkou RNDr. Milenou Nečáskovou z Prahy, která provedla prohlídku a fotodokumentaci stavu nápisů a v roce 2010 pro Město Dobruška vyhotovila jednoduchý rozpis prací a propočty. K restaurování prvků mohlo být ale přikročeno až po dokončení exteriérových oprav. Restaurátorský průzkum byl uskutečněn v roce 2011 a samotnou realizaci díla v roce 2012 zajistila umělecká společnost Brandl, s.r.o., z Prahy, zastoupená Dr. Nečáskovou. Tato restaurátorka je známá restaurováním mnohých uměleckých děl, malířských i sochařských. Je držitelkou oprávnění Ministerstva kultury ČR restaurovat movité i nemovité kulturní památky. Dr. Nečásková vešla do povědomí také činnostmi a vytvořením technologie ve spolupráci s Getty Conservation Institute z Los Angeles při restaurování středověké mozaiky na triumfální Zlaté bráně Svatovítské katedrály a Svatováclavské kaple v Praze. Na restaurování maleb a nápisů dobrušské vily se podíleli také akademičtí malíři pan Miloslav Marschal a pan Jiří Kořenek. Při předání díla vlastníkovu byla předložena závěrečná restaurátorská zpráva, kterou obdržel kromě objednatele i Národní památkový ústav v Josefově pro badatelské účely. Ve zprávě, která je vytvořena podle daného vzoru, je uveden postup při restaurování, popis transferů omítek s malbami a použité technologie. Restaurování probíhalo na základě výsledků restaurátorského průzkumu. Součástí zprávy je také fotodokumentace, která dokládá průběh jednotlivých zásahů. Cílem do budoucna bude rehabilitace zahrady Rýdlovu vily, oprava interiéru, zejména podlah, výmalba a konzervace původních dochovaných prvků – ozdobných skleněných výplní, kachlových kamen, stropních trámů ve světnici apod. Uskutečněné opravy již nyní výrazně obohatily nejen okolní prostředí, ale vila znovu získává, alespoň v exteriéru, svoji původní podobu po dokončení v roce 1919.

V roce 2012 byla také uskutečněna realizace restaurátorských a pozlacovačských prací dvou křížů, které se nacházejí na území města a jsou v majetku města Dobrušky. Majitel také hradil všechny náklady, které byly s opravami spojeny. Předmětem oprav byly drobné památky místního významu, které jsou evidovány jako objekty v památkovém zájmu. Nejedná se sice o kulturní památky, ale tvoří nedílnou součást historie města a jsou jeho pamětí. Z poměrně velkého množství památek tohoto typu, byly památkovou péčí městského úřadu Dobruška vytipovány k opravě centrální kříž na městském hřbitově a pamětní kříž v ul. Fr. Kupky, který byl již dlouhodobě ve špatném technickém stavu. Realizaci provedla firma Restaurátorství a pozlacovačství, spol. s.r.o., z Nového Města nad Metují, zastoupená panem Petrem Tomášem.

6. Školství

Základní škola Františka Kupky

Základní škola Františka Kupky je největší školou ve městě i v širokém okolí. Ve školním roce 2010/2011 měla 19 tříd. Na I. stupni - 10 tříd v pěti ročnících, na II. stupni - 9 tříd ve čtyřech ročnících. Poskytuje základní vzdělání, zabezpečuje rozumovou výchovu ve smyslu vědeckého poznání, vychovává v souladu se zásadami vlastenectví, humanity a demokracie. Nabízí etickou, estetickou, pracovní, dopravní, protidrogovou, tělesnou a environmentální výchovu žáků. Průměrný počet žáků v jedné třídě na I. stupni byl 23,0 a na II. stupni 22,8. Průměr školy činil 22,8. O žáky se specifickými vývojovými poruchami (dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie ...) pečovalo 8 dyslektických asistentek na I. i II. stupni. Cizím jazykům - anglickému se vyučovalo ve 3. až 9. ročníku tři hodiny týdně, německému v 9. ročníku 3 hodiny týdně.

Z devátých ročníků vyšlo celkem 53 žáků. Z toho 44 žáků bylo přijato na maturitní obory a 9 žáků na tříleté učební obory ukončené závěrečnou zkouškou.

Výsledky přijímacího řízení:

Gymnázia 6 žáků, obchodní akademie 6 žáků, střední odborné školy a střední odborná učiliště s maturitou 32 žáků, střední odborná učiliště bez maturity 9 žáků. Do osmiletého gymnázia byli přijati 3 žáci z pátého ročníku.

Z celkového počtu 431 žáků na škole bylo hodnoceno ke konci školního roku : prospěl s vyznamenáním 229 žáků, tj. 53,13 %, prospělo 196 žáků, tj. 45,48 %, neprospělo 6 žáků, tj. 1,39%, kteří budou konat opravné zkoušky.

Chování: 426 žáků bylo hodnoceno velmi dobře, 4 žáci uspokojivě, 1 žák neuspokojivě. Důtku ředitele školy dostalo 6 žáků, důtku třídního učitele 13 žáků, napomenutí třídního učitele dostalo 19 žáků. Celkově bylo uděleno 266 pochval za vynikající výsledky učební a sportovní, za výsledky v mimoškolní činnosti, sběr starého papíru a léčivých rostlin.

Úspěchy žáků I. a II. stupně se prezentují na nástěnkách v budovách školy i na náměstí. Na škole se také věnovali charitativní činnosti. Na Fond Sidus bylo v dubnu vybráno 5.600,- Kč. Výtěžek byl věnován pro dlouhodobě nemocné děti. Dalším projektem bylo zapojení do sbírky „Děti ulice“. Zde činila vybraná částka 7.903,- Kč.

Žáci se během roku zúčastnili několika matematických soutěží.

Pythagoriáda:

- 40 žáků 6. tříd se účastnilo školního kola Pythagoriády, dva z nich postoupili do okresního kola.

- 60 žáků 7. tříd řešilo úlohy školního kola této soutěže, tři z nich postoupili do okresního kola.

Matematická olympiáda:

- 3 žáci 6. tříd se účastnili školního a postoupili do okresního kola,

L. Matějů získal 6. místo.

- 12 žáků 7. tříd se účastnilo školního kola, 6 z nich postoupilo do kola okresního.

Žáci 6. a 7. ročníku se zúčastnili přírodopisné exkurze do ZOO ve Dvoře Králové nad Labem. Žáci 9. ročníku se začátkem září vypravili na krajskou zemědělskou výstavu do Hradce Králové. Žáci 7. C využili vánočně vyzdobeného zámku v Náchodě k jeho návštěvě. Po prohlídce byli bohatší o vědomosti z historie Vánoc.

V rámci exkurzních nabídek Podorlické vzdělávací společnosti „Řemeslo má zlaté dno“ se zúčastnili vybraní vyučující vzdělávacích akcí.

Při Barevných dnech na II. stupni děti vyráběly v tvořivých dílnách velikonoční pomlázky, pištálky, kraslice a další tematické výrobky zaměřené k tradicím Velikonoc.

V únoru žáci 7. ročníku navštívili IQ park v Hradci Králové, kde si prakticky vyzkoušeli řešení různých zeměpisných klamů a záhad. Výuka dějepisu v 7. ročníku byla obohacena návštěvou skanzenu Villa Nova v Uhřínově. V průběhu školního roku využila škola nabídky Klicperova divadla v Hradci Králové a žáci II. stupně navštívili několik představení, například činohru Princ a chud'as.

Při výtvarné výchově navštěvovali v průběhu školního roku žáci 6. až 9. ročníku výstavy v městském lapidáriu a v městské knihovně. Vlastní výtvarné práce představili veřejnosti při výzdobě sálu školního plesu.

Žáci školy obohatili sborovým pěveckým vystoupením vánoční a velikonoční jarmarky. V pěvecké soutěži „Karlovarský skřivánek“ se uskutečnilo školní kolo za účasti 12 žáků, 4 z nich zpívali v oblastním kole v Opočně, kde 3 žáci získali čestná uznání. Pro zpestření hudební výchovy navštívili vybraní žáci II. stupně muzikál Drakula v Praze.

Zájemci z II. stupně se zúčastnili konverzačně poznávacího zájezdu do Londýna. Byli ubytováni v rodinách, kde se zdokonalili ve znalostech anglického jazyka.

Pro žáky VII. ročníku se v měsíci lednu konal v Krkonoších na Pomezí boudě týdenní lyžařský výcvik včetně výuky jízdy na snowboardu. Realizace ŠVP zahrnuje sportovně turistické akce pro žáky 6., 8. a 9. ročníku. Třídenního podzimního pobytu v Krkonoších se zúčastnili žáci 6. ročníku, hlavním cílem bylo vytvoření třídního kolektivu. Začátkem června absolvovali žáci 6. a 8. ročníku vodácký výcvik na Rozkoši a 9. ročník kurz sjíždění Otavy na raftech a pramicích.

Nejvýznamnější mimoškolní aktivitou zůstává Školní sportovní klub „Bodlinka“ (www.bodlinka.dkanet.cz) pod vedením pana učitele Zdeňka Potůčka. S jeho činností jsou děti, učitelé i rodiče seznamováni na nástěnkách ve škole i ve městě. Klub rozvíjí pohybové dovednosti a volní vlastnosti každého žáka, probouzí v dětech zájem o sportovní činnost konáním náborových soutěží, přeborů školy ve všech sportech, které jsou uvedeny na logu klubu.

Jde se o vodáctví, florbal, lehkou atletiku, malou kopanou, vybíjenou, lyžování, plavání, odbíjenou, košíkovou, softbal, šachy, střelbu ze vzduchovky a stolní tenis. Již pátým rokem jsou sportovní soutěže rozšířeny o triatlon a dětský závod horských kol. Umožňuje dětem sportovat ve volném čase na školních hřištích, učí se základům sportovních her a činností, rozvíjí sportovní talenty (příprava na účast ve vyšších soutěžích apod.). Podílí se významnou měrou na protidrogovém programu školy pod heslem „Kdo s Bodlinkou sportuje, jasně říká drogám ne“.

V letošním roce dosáhlo nejvýraznějšího úspěchu florbalové družstvo starších děvčat, které získalo titul přeborníka základních škol ČR. Díky tomuto umístění bylo nominováno na Mistrovství světa školních družstev ISF Floorball 2011 v Plzni. Odtud přivezla děvčata velmi pěkné páté místo.

V lednu 2011 se uskutečnil již 33. ples školy. Tato tradiční akce je pořádána ve spolupráci s Občanským sdružením rodičů a přátel školy a zisk je použit pro potřeby žáků školy.

Škola získává průběžně finanční prostředky i sběrem léčivých rostlin a starého papíru. Výtěžek z těchto akcí je zpětně využíván pro potřeby žáků školy.

Základní škola v Pulické ulici

V roce 2012 Základní školu v Pulické ulici vedl jako ředitel Mgr. Václav Hlavsa, funkci zástupce vykonával Mgr. Josef Frýda, jako výchovný poradce působil Mgr. Alois Žďárek. Pedagogický sbor oproti předcházejícím létům svou tvář radikálně nezměnil, s dříve jmenovanými pracovalo ve škole dalších 11 učitelů, z nichž novou tvář byla Mgr. Martina Odlová, která na částečný úvazek vyučovala anglický jazyk. Za nepřítomné vychovatelky a učitelky na I. stupni zastupovaly důchodkyně – pí učitelka Vatrťová a pí učitelka Ježková. Ve školní družině se o žáky staraly tři vychovatelky.

Na konci školního roku 2011 – 12 navštěvovalo školu celkem 192 žáků, kteří byli rozděleni do devíti tříd. V žádném ročníku nebyla, jako již po několik předcházejících let, paralelní třída. Školní družina měla tři oddělení a tzv. ranní družinu, kde se scházely především přespoleční děti, jež přijížděly do školy zpravidla kolem 7. hodiny. Při školní družině pracovalo také 5 zájmových útvarů: Hra na zobcovou flétnu - 5 skupin, Keramika – 3 skupiny, Sportovní a pohybové - Míčové hry - 1 skupina, Florbal – 1 skupina, Moderní gymnastika – 1 skupina.

O bezproblémový chod zařízení se starala pí Romana Dubnová – školnice, a šest uklízeček a údržbář, všichni na částečný úvazek. Na částečný úvazek pracovala ve škole také účetní, paní Zdena Hlavsová.

V roce 2012 neproběhla žádná větší rekonstrukce nebo oprava školní budovy, která v současné podobě dobře vyhovuje požadavkům vzhledem k počtu žáků i způsobu a metodám výuky. Vedení školy i pedagogové se soustředili především na vnitřní vybavení moderními

pomůckami, na jejichž financování získali peníze z dotací na program OPVK z prostředků Evropské unie, obecně mezi pedagogy nazývanými jako „šablony EU“. Jednalo se o interaktivní tabule ActiveBoard, které umožňují, jak již z názvu vyplývá, aktivní spoluúčast žáků na vyučovacím procesu. Aby se všichni vyučující s touto zcela novou pomůckou dobře seznámili, absolvovali ve dvou cyklech několikahodinová školení. V rámci výběrového řízení byly pro pedagogy zakoupeny i notebooky, na kterých jsou připravovány a následně v hodinách využívány výukové programy. Po počáteční nedůvěře se tento typ výuky uplatnil prakticky ve všech ročnících a takřka všech předmětech. Během roku jednotliví učitelé zpracovali několik desítek digitálních učebních materiálů (DUMů).

Moderní a efektivní výuku však nemůže škola již po několik let realizovat v tělesné výchově, neboť nemá vlastní tělocvičnu a musí využívat pronájem v sokolovně, střední průmyslové škole a v sousedním gymnáziu. Po finančních potížích Sokola, který přes zimu sokolovnu zavřel, probíhala výuka improvizovaně v bazénu, na umělém kluzišti v Opočně, případně v posilovně při bazénu.

Přes složité podmínky se škola aktivně účastnila okresních soutěží pořádaných ASŠK – turnajů ve florbalu, Mc Donald cupu v malé kopané, atleti se účastnili Kinderiády, atletického čtyřboje a atletické ligy. Sami pedagogové pak uspořádali pro žáky tradiční olympiádu na městském stadionu. Náročné pak byly vícedenní akce – lyžařský výcvikový kurz v Deštném v Orlických horách a turisticko – branný kurz na chatě Juráška v Olešnici v Orlických horách. Mladí cyklisté soutěžili v okresním kole v Rychnově nad Kněžnou. Třídní družstva soutěžila i bowlingu.

Vedle samotné výuky a vzdělávání věnovali učitelé pozornost i estetické a etické výchově – v lednu navštívili vybraní zájemci z žákovských řad muzikál Kleopatra v Praze, který se díky modernímu pojetí, blízkému dnešnímu mladému divákovi, setkal u všech s velkým ohlasem. Podobnou odezvu mělo i filmové představení vědecko populárního filmu Monstra oceánu, jehož promítání ve 3D formátu navštívili žáci 5. – 9. ročníku. Nevšedním zážitkem byla i návštěva koncertu filharmonie v Hradci Králové. V rámci dnů židovské kultury, pořádaných místním vlastivědným muzeem, žáci druhého stupně navštívili také náročné filmové představení Golet v údolí. Kulturně vzdělávací akcí byl komponovaný pořad vyprávění a diashow Ing. Lehejčka Západní Kanada. Ve školním sálku proběhlo i divadelní představení jednoho herce Liška Bystrouška. Pan René Josef, profesionální herec z Hradce Králové, je připravil spolu s režisérem jako bezplatnou předpremiéru, neboť chtěl ocenit vnímavost a chování žáků během představení z předcházejících let. Pro žáky nižších ročníků pak byla připravena pohádka v kulturním domě a vystoupení kouzelníka.

Škola ovšem chce, aby žáci nebyli pouze pasivními konzumenty kultury, ale sami se na kulturních akcích podíleli – proto ve škole proběhla dvě školní kola v recitaci, soutěž ve zpěvu – Pulický vrabec, z níž někteří postoupili do okresního kola celostátní soutěže Karlovarský skřivánek. Děti z prvního stupně připravily program pro své mladší kamarády z mateřské školy, v rámci Čertovského dne také mikulášskou nadílku v MŠ ve Valu a v Dobrušce. Celoměstskou kulturní akcí, kterou škola uspořádala ve spolupráci s kulturním domem, byl tradiční dětský karneval. Žáci školy vystoupili i na veřejné prezentaci všech dobrošských základních škol – Školy za školou. Žáci devátého ročníku na závěr školního roku pozvali rodiče, učitele i kamarády do sálu školy, kde připravili program na rozloučenou. Součástí těchto akcí byl i Den otevřených dveří pro žáky z Pohoří, Podbřezí a Ohnišova. Během celého roku probíhalo i vydávání školního časopisu – poslední ročník nese název Exoti.

V oblasti vzdělávací pak proběhly na škole olympiády v českém a anglickém jazyce, dějepisu, z nichž vítězové postoupili do okresních kol. Školní klub ve spolupráci s pedagogy zorganizoval dlouhodobou vědomostní soutěž z mnoha oborů – O korunu krále Václava. Školní družina organizovala školní kolo soutěže o správné výživě a životním stylu Košík plný

vědomostí, jehož vítězové postoupili přes krajské kolo až do kola celostátního. Matematici mohli své znalosti uplatnit v Pythagoriádě a Klokanu. Velkým celoškolským výchovně vzdělávacím projektem byl Den Země, v rámci kterého se žáci nejvyšších ročníků vypravili do atomové elektrárny v Dukovanech a navštívili památku UNESCO – Třebíč, další se vypravili do Villa Novy na Uhřínově, žáci prvního stupně navštívili záchranou stanici ptactva v Jaroměři, případně putovali jarní přírodou v okolí Nového Města nad Metují.

Aby si pedagogové i rodiče mohli ověřit výsledky vzdělávání, zorganizovala škola účast na některých celostátních srovnávacích testech agentury SCIO. Povinná byla účast žáků pátého a devátého ročníku ve srovnávacích testech, kdy testování organizovala Česká školní inspekce.

Padesát let základní školy v Opočenské ulici, bývalé zvláštní školy

Základní škola v opočenské ulici (bývalá zvláštní škola) si připomněla již padesát let své existence. Škola je příspěvkovou organizací zřízenou Královéhradeckým krajem. Ředitelkou školy je Mgr. Dagmar Macková. Školu navštěvuje 55 žáků, z toho 12 ve třídě speciální školy, školní družinu 20 žáků. Ve škole pracuje tříčlenná školská rada: předsedkyní je Irena Šubrtová, členy Mgr. Petr Tojnar a Mgr. Hana Urbanová.

Základní škola je organizací, která zajišťuje pomocí zvláštních výchovných a vyučovacích metod, prostředků a forem, výchovu a vzdělávání žáků s takovými rozumovými nedostatky, pro které se nemohou s úspěchem vzdělávat v normální základní škole, ani ve speciální základní škole. Základní škola má 9 ročníků. Speciální škola má 10 ročníků.

Výchova a vzdělávání žáků je organizováno tak, aby byly respektovány všechny individuální zvláštnosti dětí, ale také pedagogické, psychologické, hygienické a bezpečnostní požadavky. Důraz je kladen na požadavky speciálně pedagogické, individuální přístupy k žákům a na jejich maximální začlenění do společnosti. Žáci vzdělávající se dle programu speciální školy mají téměř všichni vzdělávání dle individuálního vzdělávacího plánu. Součástí školy je i půjčovna knih, kterou využívá většina žáků.

Již od listopadu 2003 se škola prezentuje svými vlastními webovými stránkami na adrese <http://zvlastniskola.dobruska.cz>, kde je možné dozvědět se o všech konaných akcích a životě školy. Škola se během školního roku prezentovala na veřejnosti výstavou žákovských prací na téma „Pohádkové jaro“ v Lapidáriu MěÚ Dobruška a ve výstavní síni Obecního úřadu v Českém Meziříčí.

V průběhu roku se škola prezentovala také novinovými články, a to především do *Novin Rychnovska* a *Orlického týdeníku*. Nepravidelnými příspěvky zásobovala ředitelka školy také *Dobrušský zpravodaj*. *Místní kabelovou televizí* byly přenášeny celoškolské akce vánoční besídka a „Masopustní rej“. Zároveň vystoupení dětí k 50. výročí založení školy a Dne otevřených dveří dne 23. září 2012. Tyto akce se konaly v tělocvičně školy. Na stadionu pak 2. Olympijské hry 20. června 2012 k oslavě Dne dětí. Vystoupení dětí pro dobrušské seniory v Domě s pečovatelskou službou a v Domově důchodců dne 13. prosince 2012 měla veliký ohlas.

Město Dobruška po dvou letech opět pořádalo 16. května 2012 *Školu za školou*. I zde žáci ZŠ Opočenská předvedli svá vystoupení. 1. místo získala škola za nejlepší divadelní kostýmy při vystoupení na 3. ročníku Hudebně divadelního festivalu dne 18. května 2012 v Náchodě. S tímto programem pak vystoupili dne 25. května 2012 na „Bambiriádě“ v Náchodě a v sobotu 26. května 2012 jsme reprezentovali naši školu na 3. ročníku Festivalu národností v Josefově, jež pořádal Výbor pro lidská práva Zastupitelstva Královéhradeckého kraje *Občanské sdružení Soužití*.

V tomto školním roce pracovalo pod záštitou *Občanského sdružení přátel školy*, které funguje při ZŠ Opočenská od června 2002, sedm zájmových kroužků – sportovní, keramický, rukodělný, vyšívání, informatiky, kroužek literárně-dramatický a hudební (hra na flétnu). Z

celkového počtu 48 žáků měly kroužky 49 členů (některé děti navštěvovaly až 3-4 kroužky), z toho z romského etnika a znevýhodněných rodin 78%. Všichni vedoucí kroužků pracují bez nároků na odměnu.

Gymnázium

Dobrušské gymnázium má osm tříd osmiletého a čtyři třídy čtyřletého studijního oboru. Celkem zde studuje 334 žáků. Průměrný prospěch žáků gymnázia v roce 2011 – 2012 byl 1,98, 76 žáků prospělo s vyznamenáním. Cenu gymnázia, udělovanou nejlepšímu a nejaktivnějšímu studentu z každé třídy obdrželi Vojtěch Bílek, Jaroslav Jirka, Lenka Lejsková, Lukáš Joukl, Petr Hubáček, Magdaléna Věříšová, Petr Remeš, Barbora Kupková, Gabriela Jašková, Tomáš Pago, Daniela Králíčková a Markéta Mrázová. V řádném termínu maturovalo 27 studentů třídy 4. A a 25 studentů třídy 8. G. Úspěšnost při přijetí na vysoké školy byla 84,62 %, což je oproti předchozímu pokles (93,75 %), ale i tak jde o poměrně vysoké číslo. Žáci gymnázia se úspěšně zúčastnili celé řady soutěží jak v olympiádách z odborných předmětů, tak i ve sportu. Při gymnáziu pracuje také školská rada, jejíž předsedkyní je Mgr. Lenka Hubáčková.

Střední průmyslová škola elektrotechniky a informačních technologií

Ve školním roce 2011/2012 bylo ve škole 12 tříd denního studia: 4 třídy oboru Elektrotechnika a 8 tříd oboru Informační technologie. Celkem studovalo v denním studiu 289 žáků. Ve škole působilo 29 učitelů a v domově mládeže 3 vychovatelé. V domově mládeže bylo ubytováno 49 žáků.

V tomto školním roce byla škola aktivně zapojena do tří projektů, které jsou podporovány Evropskou unií. Škola i nadále rozvíjela spolupráci s polskou školou „Zespół szkół technicznych“ z Plocku a s univerzitami v Hradci Králové, Pardubicích a Liberci. Také spolupracovala s řadou výrobních firem a podnikatelských subjektů, např. s firmami ČEZ, KBA-Grafitex Dobruška, ABB Trutnov, PZP Semechnice, OEZ Letohrad, Prodos Dobruška, B+R automatizace Brno, Atas Náchod.

Od září 2011 začala ve škole realizace projektu Moderní škola, v jehož rámci dojde během dvou let k výraznému zlepšení vybavení, a to zejména v oblasti výpočetní, multimediální a didaktické techniky. Škola také zmodernizovala několik odborných učeben pro výuku perspektivního oboru Elektrotechnika. Byla dokončena výměna oken v celé hlavní budově školy.

Žákům bylo nabídnuto mnoho výchovně vzdělávacích aktivit, např. 29 odborných exkurzí, sportovní akce, filmová a divadelní představení, besedy, studentská akademie, maturitní ples, mohli také navštěvovat zájmové kroužky. Uskutečnil se také zájezd do Londýna spojený s prohlídkou Paříže.

Ve školním roce 2011/2012 úspěšně odmaturovalo 82 žáků, 6 z nich mělo vyznamenání.

Střední škola – Podorlické vzdělávací centrum

Na jaře 2012 odmaturovalo celkem 5 tříd – 101 žáků a závěrečné učňovské zkoušky konala jedna třída – 25 žáků. 1. září 2012 nastoupilo do prvních ročníku 81 žáků na maturitní obory a 23 žáků na tříleté učební obory.

V hlavních prázdninách byla provedena oprava a modernizace svářečské školy (cca 260 tis.) a rekonstrukce sociálního zařízení u dílny pro autoklempíře (cca 360 tis.). Byla vybavena učebna robotizace moderními pomůckami v hodnotě 300 tis. Kč a v laboratoři robotizace byl instalován skutečný robot KUKA převzatý od Auto Škoda a.s. Mladá Boleslav.

Tým studentů školy postoupil v soutěži F1 ze semifinále do celorepublikového finále, které proběhlo 9. června 2012 v moderním interaktivním centru

Techmania Science Centre v Plzni, odkud si odvezli cenu za nejlepší konstrukci modelu. Škola zvítězila v nadlimitní veřejné zakázce vyhlášené Úřadem práce v Hradci Králové k provádění rekvalifikačních kurzů v oblastech:

- Obsluha a programování CNC strojů
- Kurzy svařování (základní i státní zkoušky)

Ve dnech 7. až 9. prosince pořádala škola již čtvrtý ročník výstavy betlémů z Orlických hor a Podorlicka. Součástí výstavy byl i Den otevřených dveří školy s bohatým doprovodným programem.

Základní umělecká škola v Dobrušce oslavila padesát let od svého vzniku

Dobrušská základní umělecká škola oslavila v roce 2012 již půl století od svého založení. Ve školním roce 2011 – 2012 ji navštěvovalo celkem 415 žáků, z toho v oborech hudebních 262, v oboru výtvarném 68, tanečním 74 a v oboru literárně dramatickém 12 žáků. Škola uspořádala celkem 12 interních koncertů ve školním sále a dále 23 koncertních vystoupení pro veřejnost. Velmi úzce v tomto směru spolupracuje s dalšími organizátory kulturního života v Dobrušce, především s Kulturním zařízením města Dobrušky. Jako velmi důstojné prostředí se pro konání koncertů osvědčil interiér rekonstruované budovy synagogy, kam ZUŠ poskytla pianino, které slouží při koncertech i jiných umělců. Žáci a pedagogové ZUŠ koncertovali i v dobušském kostele sv. Václava, dívčí smyčcový kvartet vystupoval také v Opočně a koncertovalo se i na dalších místech. Žáci školy obdrželi celou řadu ocenění v soutěžích jak hudebních, tak tanečních i výtvarných. Škola dobře reprezentuje město Dobrušku a spoluvytváří místní kulturní život.

Dům dětí a mládeže

Dlouhodobě je v tomto zařízení mezi dětmi a mládeží největší zájem o pravidelnou zájmovou činnost (využití volného času v odpoledních hodinách) a o program na dvoudenních podzimních a velikonočních prázdninách. Stále oblíbenější jsou tvořivé akce o prvním prázdninovém týdnu pro děti, které zůstávají ve městě a neodjely na letní tábor či dovolenou. Dále přetrvává zájem o letní tábor, který je pořádán pro mladší děti od 1. do 5. třídy na táborové základně v Mělčanech. Svědčí o tom naplněná kapacita 43 dětí ve druhém táborovém týdnu (maximum pro ubytování a stravovací prostory je 44 míst). Tábor je velmi oblíben jednak pro kvalitně připravený program, domácí stravování i pro dostupnost cenovou.

Pro děvčata se zájmem o tanec byl určen taneční tábor v rekreačním zařízení Bedřichovka v Orlickém Záhoří, i když zájem o tento tábor byl nižší než v předchozích letech. Důvodem byl vyšší poplatek za osobu ze strany Bedřichovka, a. s., druhým neméně závažným důvodem byl i termín tábora v době celozávodních dovolených.

U dospělých návštěvníků si v tomto školním roce získal oblibu Klub přátel paličkování, stále ještě přetrvával zájem o Klub patchworku a šachový kroužek. Byly otevřeny nové jednorázové tradičně oblíbené kurzy jako je drátování, postavičky z kukuřičného šustí, počítačové kurzy, pletení z pedigu, výroba dekoračních předmětů z papírových roliček.

Dům dětí a mládeže Dobruška se opět zapojil do výzvy Úřadu práce „Týden vzdělávání dospělých“. Připravil pro zájemce bezplatně v pěti blocích informace v počítačové gramotnosti (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint, internet a digitální fotografie) a ukázkou práce s keramickou hlinou.

Pravidelná zájmová činnost probíhala u většiny kroužků v budově Domu dětí a mládeže. Pouze rybářské kroužky pro všechny děti probíhaly v rybářské klubovně v Opočně. Nácvik lovení ryb probíhal za účasti rodičů převážně na rybníku v Přepychách. V pravidelné zájmové činnosti pracovalo celkem ve 42 kroužcích 368 účastníků.

Nepravidelná zájmová činnost zahrnuje akce vzdělávacího a kulturního charakteru pro děti a dospělé. Probíhá v odpoledních hodinách, o sobotách, nedělích nebo prázdninách. Nabídka na tyto akce je realizována prostřednictvím letáčků, regionálního tisku a *Dobrušského zpravodaje*. Těchto akcí bylo uspořádáno 80 a zúčastnilo se jich celkem 4944 účastníků.

Studijní středisko Karlovy univerzity v Dobrušce oslavilo 50 let své existence

V září 1961 vzniklo v Dobrušce studijní středisko, kde se připravovali ke studiu na vysokých školách v tehdejší Československé republice zahraniční studenti. Nejprve bylo toto školské zařízení součástí *Univerzity 17. listopadu* v Praze, od roku 1974 je středisko součástí *Univerzity Karlovy* v Praze a je jedno ze středisek *Ústavu jazykové a odborné přípravy UK* v Praze. Zahraniční studenti se učili česky a v češtině též studovali odborné předměty. Příprava byla zaměřena ke studiu na vysokých školách na fakultách strojních, stavebních, architektury, zemědělství a přírodovědných oborů se zaměřením na chemii, matematiku, biologii a další předměty. Vzdělávali se zde i studenti postgraduanti, jak po stránce jazykové, tak v oblasti odborné terminologie příslušného oboru.

V roce 1991 byly tyto výukové aktivity rozšířeny o pomaturitní výuku českých studentů, která ve středisku pokračuje i v současné době. Ve školním roce 2011-2012 proběhl již jedenadvacátý ročník tohoto studia. Výuka je speciálně zaměřena na obory: lékařství, veterinární medicína, farmacie a přírodní vědy. Školním rokem 1996-1997 byla ve středisku ukončena klasická výuka zahraničních studentů, obory byly převedeny do Mariánských Lázní a Poděbrad, kde se i nadále zahraniční studenti v plném rozsahu připravují ke studiu na českých vysokých školách. Kromě českých studentů hostilo středisko v době letních prázdnin velkou skupinu klientů - krajanů, kteří se zde též učili českému jazyku a poznávali českou kulturu.

Studenti, kteří se ve středisku vzdělávají, jsou zde i ubytováni. Středisko slouží tedy i jako ubytovací zařízení pro klienty celoročních i krátkodobých kurzů, pro ubytování účastníků různých seminářů, bydlí zde i klienti, kteří tu tráví dovolenou prostřednictvím cestovních kanceláří nebo chtějí pobývat v Dobrušce soukromě. Pokoje pro ubytované klienty jsou po rekonstrukci, 1-3 lůžkové se samostatným sociálním zařízením, televizí se satelitním příjmem programů, s možností WIFI připojení. Ubytovaným lze nabídnout zakoupení snídaní, mají možnost využití společenských prostor, posilovny, mohou si vypůjčit kola a využít dalších nabízených služeb, které jsou ve standardní nabídce ubytovacích zařízení.

Dále je možno ve středisku využít opět zrekonstruovaných prostor pro konání seminářů, setkání a konferencí, tyto prostory lze využít též i pro realizaci soukromých oslav, večírků apod. Všechny tyto aktivity lze zrealizovat dle přání zákazníka.

U příležitosti padesáti let své existence uspořádalo středisko v září den otevřených dveří. Každý návštěvník si mohl prohlédnout prostory střediska a seznámit se s možnostmi jejich využití i celou jeho činností.

7. Církev

Noc kostelů

Již druhým rokem se v Dobrušce uskutečnila celostátní akce *Noc kostelů*. Zorganizovala ji dobušská římskokatolická farnost v kostele sv. Václava a poprvé se k ní přidala i Církev československá husitská a její Husův sbor. Večer 1. června tak měla dobušská veřejnost jedinečnou příležitost seznámit se nejen s oběma památkami, ale i církevními společenstvími, které v nich působí.

Program v kostele sv. Václava zahájilo v 17 hodin vyzvánění zvonů. Po něm následovalo pásmo pro děti a mládež a mše svatá. Od 19 hodin koncertovalo *Dobrušské žestové sdružení*. Chránová hudba a zpěv zazněly ve 21 hodin. Před ní a po ní si mohli zájemci prohlédnout kostel za doprovodu zasvěceného komentáře Mgr. Josefa Frýdy, který přiblížil minulost jedné z nejcennějších dobrušských staveb i její umělecké vybavení. Poslední hodina patřila hudbě a meditaci a odtroubení půlnoci program v kostele sv. Václava ukončilo.

Církev československá husitská připravila od 18 hodin hry pro děti před Husovým sborem a o hodinu později hlavní program – Písně z Taizé. V meditativní atmosféře se mohli návštěvníci virtuálně projít labyrintem katedrály v Chartres. I v Husově sboru byl program zakončen o půlnoci, a to netradičně – vypouštěním lampionů štěstí.

Noc kostelů se v obou dobrušských místech vydařila a přivedla velké množství návštěvníků. Zdá se, že tento nápad si získává stále větší množství příznivců, z nichž mnozí možná měli možnost poznat takto zblízka a zajímavě kostely i jejich církevní společenství vůbec poprvé.

Církev římskokatolická

Dobrušská římskokatolická farnost uspořádala v roce 2012 kromě vlastních církevních akcí i celou řadu programů, obracejících se k veřejnosti. Již 1. ledna to byl Novoroční koncert v kostele sv. Václava. Stále větší ohlas a přízeň veřejnosti si získává každoroční Tříkrálová sbírka, která se v roce 2012 konala již po jedenácté a přinesla na charitativní účely částku více než 383 tisíc korun. 24. ledna byla v dobrušské faře mons. Josefem Sochou vysvěcena kaple sv. Cyrila a Metoděje. V pastoračním centru se 29. ledna uskutečnila další z oblíbených cestopisných besed P. Jana Linhart, tentokrát o Kyrgyzstánu. Poslední zimní akcí pro veřejnost byl 19. února dětský karneval v tělocvičně ZŠ Františka Kupky.

Ve dnech 4. – 9. března mohly děti z 1. až 8. tříd základních škol odjet na jarní tábor do Mastů a o dva dny později proběhlo utkání ve stolním tenisu v pastoračním centru. Ve stejných prostorách se 18. března uskutečnilo postní setkání seniorů.

Od jara pořádala farnost také výlety. Prvním byl krátký odpolední výlet ministrantů vedených O. Milanem Grossmannem, CM, do okolí Dobrušky. O měsíc později, 21. dubna, odjeli ministranti na celodenní diecézní setkání do Chrudimi. Ve dne 1. – 6. července se uskutečnil výlet farní mládeže do Vysokých Tater.

Při farnosti působí i mateřské centrum *Hlásek*, které připravilo na 11. května do pastoračního centra pohádkové představení *Anuška a Marfuška*.

K významným dnům dobrušské farnosti patřil 8. květen s poutní mší svatou u Studánky, 27. května se pak konala poutní mše svatá v kostele sv. Ducha a 5. listopadu mše svatá v kapličky Panny Marie v Domašíně. 1. června proběhl již druhý ročník akce *Noc kostelů* a 28. září byl při příležitosti slavnosti patrona dobrušského kostela sv. Václava uspořádán farní den.

Bohatý program byl připraven na poslední měsíc roku. 2. prosince se v pastoračním centru sešli senioři, aby si vyslechli vyprávění P. Emila Hoffmanna, CM, doprovázené fotografiemi z práce slovenských kněží v Hondurasu. 5. prosince se děti setkaly v kostele se svatým Mikulášem. Jen o den později se v kostele rozezněly tóny a zpěv koncertu žáků dobrušské Základní umělecké školy a další den se představil soubor *Maminy* z Jaroměře s pohádkou *Žabí princ*. Ve dnech 7. a 8. prosince se uskutečnila setkání duchovní obnovy pro každého s tématem Rodina a duchovní život, o němž přednášeli P. Vojtěch Brož a manželé Michlovi. Prosincový program zakončila 20. Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby a 30. vánoční zpívání koled v pastoračním centru.

Oprava věže zvonice u kostela sv. Václava

Děkanský kostel je jedním ze svědků nejstarší minulosti Dobrušky. Jeho paměť sahá až do dob, kdy naše město vznikalo. Pravděpodobně již tehdy byl spolu s prvními domy postaven kostel, zasvěcený zřejmě již od počátku Panně Marii a svatému Václavu.

Jak vypadal původní kostel, dnes nevíme. Je možné, že ten úplně první byl pouze dřevěný. Ale ještě ve středověku jej nahradila stavba kamenná. Důkazem vysokých stavebních kvalit dobrušského děkanského kostela je nedávno nalezený kamenný svorník, zdobený soukenickým znakem.

Poloha města na křižovatce dávných obchodních cest jako by je předurčovala být sídlem regionální církevní správy. Již ve 14. století byla Dobruška sídlem dekanátu, pod který patřilo 36 farností, mezi nimi i tři v dnešním Kladsku.

V letech 1709 až 1724 je děkanský chrám svatého Václava přestavěn do barokní podoby. Autorem tohoto architektonického díla je stavitel, jehož jméno prozrazuje italský původ - Mikuláš Rossi.

Monumentální stavba vyrostla pravděpodobně na základech předchozí kostelní budovy. Stará kostelní krypta dosud ukrývá pozůstatky nejstarších donátorů - pánů z Dobrušky a prvních Trčků z Lípy. Druhá pohřební krypta sloužila jako místo poslední místo odpočinku duchovních. Dnešní podoba průčelí byla zřejmě v 18. století bohatší o řadu ozdobných barokních stavebních prvků.

Na místě dřevěné vyrostla nová kamenná zvonice. Původní podkladové kameny jsou zabudovány v jejích nárožích. Zvony, které v ní vyzváněly, padly za oběť dvěma světovým válkám. Do požáru v roce 1806 byla zvonice kryta cibulovitou pozlacenou bání. Protože stejně vyhlížela i radnice, obě věže ve slunci do daleka zářily.

Také kostelní zvonice se však stala obětí zhoubných požárů, které v minulosti často postihovaly naše město. Poslední z nich v letech 1806 a 1866 sice nezměnily základní stavební dispozice objektu, zato však daly jiný tvar její střeše včetně vrcholové lucerny. Z původní bání, kterou můžeme ještě vysledovat na Wernerově vedutě Dobrušky, zůstala dnešní stanová střecha s vrcholovou lucernou.

Dřevěné prvky lucerny však začaly jevit značné opotřebení a v konečném důsledku hrozil pád celé věžičky. Proto děkanský úřad přistoupil k radikálnímu kroku a nechal celou tuto část střechy sundat a vyměnit za repliku.

Dobrušským občanům se tak naskytlá nezvyklá podívaná, kdy velký autojeřáb firmy Hányš prováděl tuto náročnou operaci spojenou s odstranění dosavadní lucerny. Celá akce byla nafilmována a připomíná ji i několik přiložených fotografií.

Nová lucerna bude instalována v jarních měsících roku 2013 a celá výměna včetně oplechování střechy zvonice představuje hodnotu téměř 480 000 Kč.

Církev československá husitská

Letní festival alternativního divadla 3 SOBOTY

Tento festival si za tři léta své existence našel mezi dobrušskými občany své stálé diváky. I letos pokračovala příjemná kulturní setkání na zahradě za Husovým sborem. Čtvrtý ročník začal 14. července tradičně od 15 hodin výtvarnou dílnou. V rámci doprovodného programu se malovaly dětem na obličej pestrobarevné masky. Celé odpoledne bylo doprovázeno výstavami známých i zatím méně známých místních tvůrců. Vzhledem k tomu, že tato první sobota festivalu byla zaměřena více na děti, bylo nasnadě, že i divadelní představení bylo dětské. Jednalo se o pohádku Karlova a Jaromírova pohádka od Jakuba Folvarčného. V následující srpnové sobotě, která připadla na datum 11. 8., organizátoři oslovili širší publikum. Program byl sestaven pro náročnější návštěvníky, se zaměřením na výtvarné umění. Workshop na tento den připravila úspěšná akademická sochařka Lenka Klodová, která pracuje se světlem, stínem a jejich významy. Tento workshop byl velmi úspěšný a pořadatelé se těší na další spolupráci. Divadelní představení přineslo netradiční

lahůdku. Fyzický básník Petr Váša představil ochutnávku ze svého repertoáru. Dobrušská divadelní veřejnost se tak mohla seznámit či znovu zhlédnout ojedinělý přístup k tomuto žánru dramatického umění.

Třetí a poslední část festivalu se uskutečnila 8. září a programově byla nejpestřejší. Toto odpoledne začalo pohádkou herce Antonína Novotného Nejkrásnější pohádka, následovala přednáška a ukázka tvorby Josefa Dyntara a celý letošní program byl zakončen několika hudebními vystoupeními.

Autorské čtení Emila Hakla

V pátek 9. března se na faře Církve československé husitské konala beseda se spisovatelem Emilem Haklem, jehož poetika vyvěrá z banálních a komických situací všedního dne. Tento autor byl za svou poslední novelu *Pravidla směšného chování* v loňském roce nominován na cenu *Magnesia Litera*.

Přednášky Příběh umění

Každý druhý čtvrtek v měsíci se v restauraci U Dvořáků v Pulicích konaly jednotlivé přednášky z cyklu *Příběh umění*. Přednášejícími byli středoškolští profesori Mgr. Martina Páleníčková a Mgr. Jan Marek.

Církev československá husitská se v roce 2012 také poprvé zúčastnila celostátní ekumenické akce *Noc kostelů*, která se konala 1. června.

Církev bratrská

Své trvalé místo si našla v Dobrušce Církev bratrská. Své aktivity nejprve soustřeďovala do *Domečku na rozcestí* v ulici Zd. Nejedlého. Již záhy však prostory v tomto objektu začaly být nedostačující. Vedle vnitrocírkevních aktivit pořádá dobrušská Církev bratrská také celou řadu akcí pro veřejnost. V původním sídle proto zůstaly jenom některé z nich, pro něž je svou velikostí dostačující. Jde například o setkávání maminek s malými dětmi v klubu Pampeliška, nebo akce pro mladé jako klub Žárovka s pestrým programem včetně minivýletů a táborů, či klub K 2 pro mládež.

Pravidelné nedělní dopolední bohoslužby byly přesunuty do malého sálu Společenského centra – kina 70 a jsou hojně navštěvovány. Velký ohlas vzbudily a mnoho návštěvníků přivedly do velkého sálu kina 70 adventní a vánoční bohoslužby. Jejich netradiční pojetí, zpestřené večerníčkovými scénkami pro děti a slovem, zaměřeným na aktuální problémy současného člověka si získalo i ty, kteří pravidelně sborové bohoslužby nenavštěvují a členy sboru nejsou. Činnost sboru se tak stále více obrací směrem k široké veřejnosti a získává si její zájem.

Jednota bratrská

I v roce 2012 pokračovala Jednota bratrská v činnosti rodinného centra Sedmíkráska a volnočasového klubu pro mládež Vješák, jejichž aktivity se dostávají do stále většího povědomí obyvatel nejen Dobrušky, ale i přilehlých obcí.

Sedmíkráska měla v tomto roce otevřeno vždy v úterý, ve středu a ve čtvrtek pro rodiče s dětmi. Během programu, který s výjimkou úterý probíhal v dopoledních hodinách, se děti naučily nové říkanky, písničky, zahrály si na perkusní nástroje, věnovaly se výtvarným činnostem a samozřejmě nebylo zapomínáno ani na pohybovou aktivitu. V rámci úterního odpoledne pak probíhal kurz angličtiny pro nejmenší, který zaznamenával stále větší účast. V pondělí a v pátek byl i nadále v provozu hlídací koutek, kde si mohly rodiče nechat své děti pohlídat a nerušeně se věnovat nákupům nebo jiným povinnostem.

Kromě těchto pravidelných činností byly v rámci Sedmíkrásky pořádány Besedy jako Výchova školáků na 1. stupni, Poruchy učení, Temperamenty, Hyperaktivita, Výchova dětí. Dále pak kurzy: Péče o dítě – první pomoc, horečka, klíště, nemoci horních cest dýchacích, nemoci dolních cest dýchacích. Pro maminky, ale i tatínky tu byla Vyrábění Speciál, kde se

mohli naučit různým výtvarným technikám jako např. Scrapbook, Inchové obrázky, quilung, Fimo apod. Tato Vyrábění probíhala v odpoledních hodinách a byla při nich zajištěna služba hlídání dětí. V pátek večer pak probíhala cvičení ve stylu zumbly ve velkém sále Studijního střediska UK, kterého se zúčastnily nejen mamky ze Sedmikrásky, ale i dívky z Vješáku a další obyvatelé Dobrušky, jimž není pohyb cizí.

Rovněž Vješák pokračoval ve své pravidelné činnosti vždy v úterý a ve čtvrtek a počet mládežáků, kteří jej navštěvovali, se stále zvyšoval. Přispěla k tomu i větší informovanost veřejnosti o činnosti klubu prostřednictvím Dne otevřených dveří, výstavy fotopanelů v Městské knihovně, anebo akce Vješák před školou, kde se mohli mladí lidé seznámit s tím, co jim tento klub nabízí – tedy hlavně prostředí přijetí a důvěry, různé hry, soutěže apod. Od listopadu pak byla činnost klubu rozšířena o čajovnu u Vješáka.

Několikrát za rok probíhaly různé turnaje – ve volejbalu, baseballu, kroketu, šipkách, fotbálku dále pak večery deskových her a diskusní odpoledne s protidrogovou tematikou.

Kaváren, jimiž je Jednota bratrská v Dobrušce již dobře známá, proběhlo v tomto roce celkem pět – dvě v hudebním stylu s názvem Jam session, určené především pro mladší generaci, dvě Pohádkové, určené především pro rodiny s malými dětmi a jedna s tématem Jak může Bůh trpět zlo. Účast na těchto Kavárnách byla vždy hojná a mnohdy přesahovala kapacitu velkého sálu UK.

Za zmínku určitě ještě stojí letní tábor pro mladší školní děti, který proběhl v červenci v krásném prostředí Orlických hor a zúčastnilo se ho asi 35 dětí nejen z Dobrušky, ale i z celého regionu. V srpnu pak dovolená rodin s dětmi na Pastvinách, které se zúčastnili téměř všichni členové JB Dobruška a mnoho jejich přátel, ať už ze Sedmikrásky nebo Vješáku. Byl to čas, kdy se všichni mohli lépe poznat, věnovat se různým sportům jako fotbal, kriket, aerobe, zumba, ersoft, badminton, tenis a vyjet společně na výlety do okolí.

Pravidelnými aktivitami Jednoty zůstala nedělní shromáždění, konaná ve velkém sále Studijního střediska UK, během nichž byl připraven zábavný a poučný program pro děti v rámci Klubíku nebo pro ty nejmenší pak Klubíčku a dále pak střední večerní setkání mužů a žen, která byla o životě víry v praxi.

8. Spolky a spolkový život

Hasiči

Členskou základnu dobrušského sboru dobrovolných hasičů tvoří celkem 43 členů a členek. Jednotlivá družstva se úspěšně účastní soutěží v požárním sportu. Družstvo mužů složené z členů zásahové jednotky se zúčastnilo čtyř různých soutěží. Byla to okrsková soutěž ve Lhotě u Dobrušky, dále okresní kolo soutěže v požárním sportu v Pohoří, soutěž v sousedním Polsku a Dobrušský pohár.

Zásahová jednotka se dle možností účastnila školení, která jsou pro ni základem odborné přípravy. Několik těchto školení bylo zakončeno závěrečným testem, který všichni zúčastnění úspěšně složili.

Velitelé a strojníci se zúčastnili cyklického školení na požární stanici v Rychnově nad Kněžnou, které je dobrou příležitostí vzájemně projednat všechny problémy, které hasiči mají a zároveň poznat a seznámit s novým vybavením a technikou a s novými zákony a nařízeními, s nimiž se hasiči setkávají v praxi.

Strojníci absolvovali kondiční jízdy. Jednou se zúčastnili taktického cvičení v Ohnišově, kde zřizovali čerpací stanoviště.

Jako každý rok byla provedena kontrola vodních toků na našem katastru, výsledky byly předány na odbor životního prostředí.

Pro město zajišťovali požární dozor na tradičním *Silvestříku*, *Dobrušské pouti* a *Svatováclavských slavnostech* a spolupřáteli *Den bezpečnostních a záchranných složek*. Pro

posílení stavu sborové pokladny uspořádali v lednu již osmý hasičský ples. V závěru prázdnin bylo provedeno v areálu příměstského tábora v Mělčanech praktické cvičení s několika zaměřenými pro členy zásahové jednotky. Jednalo se o odstranění překážek z vodního toku, vytvoření kotvícího bodu pro spuštění kalových čerpadel a jistění členů a výcvik při odstraňování polomů. V září uspořádali již tradiční soutěž o pohár starosty města Dobrušky.

Velmi aktivní byli hasiči v Křovicích, kteří uspořádali řadu akcí ve své klubovně. Ať již šlo o velikonoční či vánoční přehlídky prací šikovných rukou, o několik velmi zajímavých přednášek zaměřených především cestopisně, nebo akce pro děti; ty byly společně se sportovním zápolením ve fotbalu nebo požárním sportu převážně v letním období na fotbalovém hřišti.

Dominantní organizací na vesnici jsou také hasiči v Domašíně. Vedle soutěží a sportovních akcí pořádají také živý betlém a jiné akce zaměřené kulturního. Hasiči na Cháborách jsou každoročními organizátory Běhu areálem zdraví se setkáním chábořských rodáků a dalších akcí, zejména pro děti. Aktivitu v místě svého působení vyvíjejí i sbory dobrovolných hasičů v Mělčanech, Pulicích, Běstvinách a na Dolech.

Klub českých turistů

V odboru je organizováno 70 členů, odbor se rozšířil o 4 nové členy, kterým byly předány členské průkazy a slevové karty Eurobeds. V loňském roce bylo pořádáno 54 vycházek a jednodenních výletů, tři autobusové zájezdy a dva týdenní pobyty na Lašsko - Podbeskydí a na Písecko. Stejně jako každý rok byla uspořádána akce "Turisté přírodě" v CHKO Orlické hory, úklid se prováděl v okolí Deštného v Orl.h. Při všech těchto akcích, kterých se zúčastnilo 764 členů KČT a 116 nečlenů, jsme nachodili celkem 15.458 km, což je nejvíce za dobu fungování našeho odboru v Dobrušce. Mimo pěších výletů jsou pořádány výlety cyklistické a v zimě běžecké lyžování.

Divadelní ochotníci

Po úmrtí Václava Čápa v podstatě zanikl divadelní soubor Čáp a ochotníci spojili své síly v divadelním souboru F. A. Šubert. Podařilo se jim tak nastudovat a uvést větší počet her než obvyklou jednu ročně a úspěšně s nimi vystoupili nejen v Dobrušce, ale i v řadě dalších míst. Z minulé sezóny přecházela komedie *Ženy pana Voka* o posledním vladaři z rožmberského rodu a komediální žánr u dobrušských ochotníků dominoval i v nově nastudovaných inscenacích.

Pavel Štěpán upravil hru Vlastimila Venclíka a pod názvem *Ale koukej vrátit to pyžamo!* ji zrežíroval František Veverka. Premiéru měla hra na festivalové přehlídce *Šubertova Dobruška* a po ní následovalo mnoho repríz. V hlavních rolích se představili Pavel Štěpán a Jiří Honěk, kteří si svými hereckými výkony získali každé publikum.

I další hrou dobrušských ochotníků byla komedie. V dramatisaci Romana Vencla se představilo rovněž poprvé na *Šubertově Dobrušce* slavné *Strašidlo cantervillské* Oscara Wilda. Režie se ujali Václav a Jiří Machovi a početný soubor herců neměl žádné slabiny. Po premiéře následovalo několik dalších neméně úspěšných repríz a hra zůstává v repertoáru divadelního souboru *F. A. Šubert* i pro další období.

Dobrušský patchwork

V roce 2012 mělo sdružení dvanáct členek, které intenzivně pokračovaly v šití quiltu na mezinárodní výstavu do Prahy. Práce na quiltu byla náročná a zdálo se, že nemá konce, po 485 hodinách konečně nastal a byl korunován třetím místem v soutěži na Prague Patchwork Meetingu hodnocené odbornou mezinárodní porotou. Dobrušské patchworkářky vyhrály látky v hodnotě 2 000 korun, cenu věnovala paní Jana Warausová.

Počátkem roku bylo požádáno Město Dobruška o dotaci, která byla poskytnuta ve výši 8 000,- Kč. Za získané prostředky byly zakoupeny patchworkové pomůcky a materiál na společné projekty a charitativní činnost. V letošním roce poskytlo sdružení výrobky na bazar pořádaný hospicem v Červeném Kostelci a pro Ligu proti rakovině v Hradci Králové.

Od června nám Město Dobruška poskytlo k našemu tvoření prostory ve spolkovém domě, kde bylo během roku uspořádáno sedm sobotních tvořivých ateliérů, které vedla vždy jedna z členek sdružení, a pravidelné schůzky se konaly ještě každý první čtvrtek v měsíci.

Při příležitosti Svatováclavských slavností byla již tradičně instalována výstava patchworku v dobrušské synagoze. Jako každý rok byly prezentovány pouze nové ještě nevystavované výrobky, kterých bylo bez dvou jedno sto. Výstava byla pořádána ve spolupráci s Městem Dobruška a také místním domem dětí, který organizuje kurzy patchworku. Jejich frekventantky zapůjčily 39 svých výrobků. Podařilo se zapůjčit quilt, který byl v červnu zapsána v Pelhřimově do České knihy rekordů a kuriozit pro svoji velikost, ale také pro počet autorů. Na tomto quiltu pracovalo 1100 lidí, což je 1100 kvítků (pravidla byla za jednu osobu pouze jedna kytička a je poctivě zapsána do průvodní knihy pod jménem majitele, jeho adresou a datem, kdy byla přišita) kytička se skládá vždy ze sedmi dílků, tedy na dece je 7700 dílků, celá je šitá v ruce. Deko měří 210 cm na 630 cm. Dobrušské patchworkářky přispěly také svou troškou do mlýna, tedy dvanácti kytičkami. Quilt byl vystaven ve stanu před synagogou. V průběhu výstavy byl také uspořádán workshop patchworkové jehelníčky, jehož se mohl zúčastnit kdokoli z návštěvníků a ušitím jehelníčku se zařadit do dalšího celorepublikového pokusu o rekord, který bude vyhodnocen v polovině roku 2013. Výstava trvala od 28. září do 7. října a navštívilo ji necelých 1200 návštěvníků.

Celoroční činnost završilo sdružení patchworkářek prodejem na vánočních jarmarcích v Dobrušce a Skuhrově nad Bělou. Členky sdružení uspořádaly také několik výletů. 17. listopadu vyjely společně na výstavu do Semil a Trutnova a 30. prosince do Poličky a Svitav za podobně naladěnými kluby, úžasné si to užily a těšily se, kam vyrazí příští rok.

9. Sportovní život

Florbalový klub FBC Dobruška

Občanské sdružení FBC Dobruška bylo založeno dne 9. května 2012. U zrodu stali Jan Černý, Jan Jiráček a Tomáš Pecen. Do premiérové sezóny 2012/13 bylo do soutěží České Florbalové Unie přihlášeno hned 7 týmů – elévové, mladší žáci, starší žáci, junioři, muži, juniorky, ženy. Máme také přípravku, ve které je přibližně 20 dětí. Členská základna činila k 31. prosinci 2012 147 členů!

Muži hrající Královéhradeckou ligu mají pro sezónu 2012/13 za cíl postoupit. Do kádru dobrušského A týmu se vrátili hned 4 odchovanci, kteří v minulých sezonách hráli za jiné oddíly ve vyšších soutěžích. Po polovině sezóny byl tým dobrušských mužů na 4. příčce, což je zatím daleko za očekávanými příčkami.

V první polovině sezóny se nejvíce dařilo družstvu juniorek, které v 1. lize skončilo ve své divizi těsně na druhém místě za celkem TJ Sokol Královské Vinohrady, toto umístění jim zajistilo na druhou část účast mezi dvanácti nejlepšími celky v republice.

Největším „kamenem úrazu“ pro dobrušský florbal je stále to, že v Dobrušce není sportovní hala, která by rozměrově splňovala požadavky tohoto sportu. Domácí zápasy se tak musejí hrát až v 36 km vzdálené Rokytnici v Orlických horách. Jedinou výjimku mají naši nejmladší – elévové, kterým stačí hala ZŠ Fr. Kupky.

Fotbal

Závěr sezony 2011/2012 z pohledu A-týmu mužů přinesl fanouškům dobrušského fotbalu smutek, protože elitní mužstvo dospělých po dvouletém účinkování v nejvyšší soutěži

Královéhradeckého kraje sestoupilo. Po 30 soutěžních kolech získalo pouhých 14 bodů za tři výhry a pět remíz a skončilo mezi šestnáctkou účastníků krajského přeboru na posledním místě znamenajícím sestup do krajské I. A třídy. Před jarní částí soutěže došlo na lavičce A-týmu ke střídání stráží. Trenéra Milana Mikušíka, který se s mužstvem nedobrovolně rozloučil z pracovních důvodů, nahradilo duo Milan Hašek – Milan Petřík. Ovšem ani dvojici zkušených koučů se na jaře krajský přebor zachránit nepodařilo.

Navzdory ústupu ze slávy áčka se povedl husarský kousek dobrušským fotbalistům B-týmu mužů. Pod vedením trenéra Milana Jiráka se rezervnímu mužstvo podařilo vybojovat titul okresního přeborníka. Běčko ve 26 zápasech dokázalo zvítězit devatenáctkrát a třikrát remizovalo. Stejný počet 60 bodů nasbíral v konečné tabulce také Baník Vamberk, ale ve prospěch TJ Dobruška B hovořila lepší bilance ze vzájemných zápasů s Vamberkem (5:3 a 1:0). Třetí skončily se ztrátou šesti bodů Albrechtice.

Třetí celek dospělých TJ Dobruška v okresní soutěži III. třídy v závěru bojoval o záchranu. Nakonec skončil na 10. místě ze dvanácti účastníků a v soutěži se udržel. Sestoupil pouze poslední Baník Vamberk B.

Dobrušský pohár v malém fotbalu

Dobrušský pohár v malém fotbalu uskutečnil svůj již 22. ročník. Ten byl hned v několika směrech ročníkem rekordním. Zúčastnil se jej zatím největší počet družstev. Ze všech koutů republiky přijelo celkem 72 týmu (65 mužských a 7 ženských). Není bez zajímavosti, že přijely všechny přihlášené týmy (ani jedna omluva či neúčast bez omluvy).

Poprvé a úspěšně se na *Dobrušském poháru* představily ženy. Finále se hrálo ve skvělé atmosféře, kdy už souboje v mužských skupinách skončily. Z vítězství se radoval rezervní tým FC Hradec Králové, který ve čtvrtfinále play-off vyřadil kolegyně z „áčka“.

Dobrou zprávou pro náš kraj není, že se mezi osm nejlepších neprosadilo ani jedno mužstvo z Rychnovska. Nejlepší dobrušské týmy se proboujaly jenom ze základních skupin a skončily v dalším kole. A to v dresu *Atletika Dobruška* nastoupil odchovanec Dobrušky, někdejší mistr České republiky v dresu Liberce a bývalý kapitán prvoligového Kladna Lukáš Killar. Přesto favorizovaný celek „umřel na krásu“ a do play-off se neproboujval.

V předchozím roce 2011 se kvůli záplavě hřiště podruhé v historii nehrálo. I v roce 2012 průběh turnaje poznamenala nepřízeň počasí. Kvůli vytrvalému dešti se v neděli muselo hrát na náhradních hřištích. Během závěrečných vyřazovacích bojů přišlo dokonce krupobití, přesto byl program dodržen podle plánu.

Celkovým vítězem se stalo družstvo *United Frýdek-Místek*, které ve finále porazilo *Louku Košťany* 5 : 1.

Skiboby

Dobrušský Pavel Čiháček jun., startující za skibobový oddíl Sokol Deštné v Orli h., mile překvapil skvělým výkonem v úvodní části mistrovství světa v Deštném (25. – 26. února). Zvítězil v obřím slalomu před jabloneckým Kudrnovským a Rakušanem Hauerem, čímž získal svůj první titul mistra světa. Dařilo se i ve slalomu. Hauer sice porážku vrátil, ale stříbro za druhé místo dávalo šanci do kombinace. Výrazného úspěchu ve slalomu dosáhl i junior Jan Flegl ziskem stříbrné medaile. Vojtěch Rydlo a Tadeáš Pařízek obsadili páté a šesté místo. Juniorka Stanislava Preclíková získala páté místo v ženské kategorii.

Po úspěšném vystoupení v úvodní části potvrdil Pavel Čiháček výbornou formu i v rakouském Aigenu (9. – 11. března). Vítězstvím v superobřím slalomu si zajistil vítězství i v kombinaci. Na druhém místě v soutěži v superobřím slalomu skončil jeho oddílový kolega a obhájce titulu David Krejčí.

Ve dnech 29. února až 4. března se v rakouském zimním středisku Hinterstoder konalo mistrovství světa skibobistů v kategoriích žactva, juniorek a seniorů. V šestnáctičlenné české

reprezentaci vedené trenéry Pavlem Hlaváčem ml. Z Jablonce nad Jizerou a Karlem Baláčkem z Dobrušky byl osmi členy zastoupen i SKIBOB KLUB Dobruška. Z celkového počtu 27 medailí (14 zlatých, 6 stříbrných a 7 bronzových) putovalo 20 cenných kovů do Dobrušky zásluhou juniorky Stanislavy Preclíkové, Martina Tribuly (kategorie AK 2) a Bohumila Flegla (kat. AK 3), kteří získali tituly mistrů světa ve všech disciplínách (superobří slalom, slalom, obří slalom, kombinace). Další dvě zlaté přidal mladší žák Dominik Harnach. Dominantní postavení měla česká výprava v kategorii juniorek ve složení Stanislava Preclíková, Gabriela Jašková, Kristýna Harnachová a jablonecká Vránová, které, až na jednu výjimku (Polka Agáta Holomek), vždy zaplnily stupně vítězů.

Oddíl badmintonu

V listopadu oslavil dobrušský badmintonový oddíl při tělocvičné jednotě Sokol své čtyřicátiny. Na slavnostním večeru ve velkém sále střediska Karlovy univerzity se sešlo více než padesát bývalých i současných hráčů spolu s hosty, aby zavzpomínali na úplné začátky, to především „otcové zakladatelé“, ale zhodnotili také současnost, to ti aktivní, bojující v extraligovém a prvoligovém družstvu. Organizátoři přizvali i zástupce průmyslové školy, aby jim poděkovali za vstřícnost při poskytování sportovního zázemí ve školní hale, se kterou je dobrušský badminton neodmyslitelně spojen. Družná zábava ve vzpomínkách a také v tanci při živé hudbě rychle plynula, a tak, když se všichni rozcházel, přáli si, aby i za deset let, v době svého půlstoletého výročí, badminton v Dobrušce stále žil a dobře reprezentoval Sokol i město Dobrušku. A kdo snad něco z historie pozapomněl, mohl si domů odnést útlý sborníček, který pořadatelé k výročí připravili.

Ze vzpomínek se však žít nedá. Jaká je tedy současnost?

Na konci sezóny 2011 – 2012 dosáhl v konečném celostátním žebříčku nejlepšího umístění junior Matěj Šváb, který skončil ve dvouhře na 4. místě, ve čtyřhře na děleném 1. až 3. místě a ve smíšené čtyřhře na 1. místě. V kategorii juniorek pak v konečném pořadí patřilo Elišce Smejkalové 10. a Veronice Ostré 15. místo, ve čtyřhře skončily tyto hráčky společně na děleném 7. a 8. místě, v mixu pak Veronika Ostrá obsadila 14. místo.

V nejvyšší soutěži družstev Compo Praha Extraliga obsadilo smíšené družstvo Sokola Dobrušky 4. místo.

Nejlepší sportovci města

Tak jako každoročně byli i za rok 2012 vyhodnoceni nejlepší sportovci města Dobrušky. Z jednotlivců to byli skibobisté Dominik Harnach, Stanislava Preclíková, Martin Tribula a Bohumil Flegl, orientační běžkyně Jana Peterová, krasobruslař Tomáš Kupka, kuželkář Jan Králíček, moderní gymnastka Sabina Hajdúchová, házenkářka Petra Laštovičková, badmintonisté Šárka Křížková, Matěj Šváb a Ondřej Kopřiva, lyžařka Lenka Shánělová a triatlonista Oldřich Hofman.

Jako nejlepší kolektivy byly vyhodnoceny mladší žákyně SK moderní gymnastiky, vodácké družstvo žáků s poněkud nezaslouženým názvem *Líný lemry* Školního sportovního klubu Bodlinka, družstvo žáků 3. – 5. třídy ZŠ oddílu florbalu, A družstvo žen oddílu národní házené TJ Sokol Dobruška a extraligový tým oddílu badmintonu.

Z trenérů byla oceněna moderní gymnastka Lenka Faitová, skibobista Karel Baláček, Jan Červinka z vodáckého oddílu Školního sportovního klubu Bodlinka, trenéři A družstva žen oddílu národní házené TJ Sokol Božena Laštovičková a Jiří Sychrovský, trenér badmintonu Pavel Maňásek, vedoucí atletické školky při oddílu lehké atletiky TJ Dobruška Alena Skálová a instruktorka lyžování SKI klubu Václava Krásná.

Čestné uznání za dlouholetou aktivní práci v dobrušské tělovýchově a sportu obdrželi Karel Černý ze SKI klubu a Jaroslav Černý z klubu kuželkářského.

11. Zajímavosti

Zemřel Adolf Hejzlar

V měsíci prosinci, na samém prahu vánočních svátků, přišla smutná zpráva o úmrtí Adolfa Hejzlara. 12. prosince odešel jeden z dobrušských rodáků, kteří se dokázali ve světě prosadit ve svém oboru. Filmový a televizní kameraman, jehož doménou se stala oblast filmových triků. Dnes, v době počítačové techniky, která dokáže naaranžovat scény a situace, o nichž se dřívějším filmařským generacím ani nesnilo, můžeme jen tiše závidět onu neutuchající tvůrčí invenci, s níž dokázal Adolf Hejzlar dovést diváka do světa pohádkových zázraků a kouzel. Filmový trik byl i díky jemu tak povýšen na umění, kterému se mohli věnovat jen vyvolení. Jen ti, jejichž představivost, fantazie a tvůrčí invence stanuly až na samém vrcholu možného.

Narodil se v Dobrušce, v Pulické ulici, 4. května roku 1924. V rodném městě se také vyučil strojním zámečnickem. To se však již nad Evropou stáhla mračna nacismu, který postihl i mladého Hejzlara. Jako ročník 24 musel odejít na nucené práce do Německa, kde pracoval jako jemný mechanik u firmy Lorenz v Drážďanech, která měla svůj závod i v Dobrušce. Do něho pak Hejzlar pro nemoc matky později také přešel. V Dobrušském kině se vyučil promítačem a promítal zde až do svého odchodu na vojnu v roce 1947. Mezi tím stihl ještě vystudovat Dobruškou strojní průmyslovku.

V roce 1950 se dostal konečně k vytouženému filmu. Nejprve v hostivařských ateliérech, ale již o rok později přichází jako asistent kamery do Filmového studia Barrandov. Zde pak nepřetržitě pracoval až do svého odchodu do důchodu v roce 1985.

Jeho filmografie je opravdu bohatá, a tak z ní vybíráme jen to nejdůležitější. Jako hlavní kameraman se podílel na stříhovém snímku o Vlastovi Burianovi *Král komiků* v roce 1963, na filmu *Dva muži hlásí příchod* z roku 1975 a dalších. Jako druhý kameraman byl spoluvůrcem celé řady dalších filmů, z nichž můžeme vyjmout *Princ a Večernice*, *O moravské zemi*, *Náš dědek Josef*, *Zbraně pro Prahu*, *Slečna Golem*, *Ve znamení Tyrkysové hory*, *Tajemství velkého vypravěče*, *Ucho*, *Už zase skáču přes kaluže*, *Kladivo na čarodějnice*, dnes již legendární *Tři oříšky pro Popelku* a nepřeberná řada dalších.

Doménou Adolfa Hejzlara byla však především triková kamera. S ní se podílel například na snímku *Muž z prvního století* s Milošem Kopeckým v hlavní roli a zejména pak na pohádce *Tři veteráni*. Doslova dominující byl výkon jeho trikové kamery v televizním seriálu *Arabela* a po něm následující filmové pohádky *Rumburak*, kde filmové triky přivedl k takřka nevyšší dokonalosti.

Adolf Hejzlar se po celý život rád vracel do svého rodného města. Vždycky se cítil být Dobrušťákem a měl zde celou řadu dobrých přátel. V posledním desetiletí často navštěvoval dobrušské vlastivědné muzeum, jehož sbírky obohatil svými mnohými dary. Snad jeden z nejkurióznějších je mongolský lidový kroj, který si přivezl z natáčení filmu *Ve znamení Tyrkysové hory*. Po odchodu do důchodu se věnoval i svému řezbářskému koníčku. Vytvořil několik betlémů, z nichž dva daroval dobrušskému muzeu. Pro muzejní dokumentaci také sám namluvil vzpomínky na dětství a mládí v Dobrušce, v Pulické ulici, kterou měl uloženou hluboko ve svém nitru.

Adolf Hejzlar bude všem, kdo ho znali, velice chybět. Jeho vitalita, jeho chuť do života, jeho touha objevovat a podnikat i ve vysokém věku stále něco nového, to všechno byly vlastnosti, jimiž může být příkladem pro každého. Stejně tak i jeho láska k rodnému městu, do něhož se po celý život vracel a odkud vlastně nikdy svým srdcem neodešel.